

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W ŁODZI

DEKLARACJA ŚRODOWISKOWA EMAS ZA ROK 2023

Łódź, 21 października 2024 r.

PREZES ZARZĄDU
WIEŚCI W ŁODZI
Piotr Kopek

SPIS TREŚCI

Cel i zakres deklaracji środowiskowej	3
Oświadczenie weryfikatora środowiskowego	4
Informacje ogólne	5
Nazwa i adres	5
Organy Funduszu	6
Kontekst organizacji	7
Opis działalności	7
Analiza SWOT	10
Potrzeby i oczekiwania zainteresowanych stron	13
Polityka środowiskowa	16
Opis systemu zarządzania środowiskowego	17
Aspekty środowiskowe	20
Aspekty bezpośrednie	24
Aspekty pośrednie	25
Cele i zadania środowiskowe	28
Cele i zadania środowiskowe związane aspektami środowiskowymi bezpośrednimi	28
Cele i zadania środowiskowe związane aspektami środowiskowymi pośrednimi	29
Efekty działalności środowiskowej	55
Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami bezpośrednimi	55
Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami pośrednimi	58
Uczestnictwo pracowników w systemie EMAS i współdziałanie ze społecznością lokalną	73

Cel i zakres deklaracji środowiskowej

Celem deklaracji środowiskowej jest dostarczenie wszystkim zainteresowanym stronom, w tym społeczności lokalnej, firmom współpracującym i instytucjom administracji publicznej, informacji dotyczących osiągnięć i efektów działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2023 r.

Deklaracja środowiskowa obejmuje m.in. opis systemu zarządzania środowiskowego, będącego częścią wdrożonego w Funduszu Zintegrowanego Systemu Zarządzania zgodnego z wymaganiami norm: PN EN ISO 9001:2015; PN-EN ISO 14001:2015, System Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym wydanie III z kwietnia 2014 r., Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. (EMAS) oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) r 2017/1505 z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające Załączniki I, II i III Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) r. 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) oraz Rozporządzenie Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniające załącznik IV do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Ponadto deklaracja zawiera opis aspektów środowiskowych wraz z powiązаныmi z nimi celami i zadaniami środowiskowymi oraz efektami działalności środowiskowej.

Wszystkie prezentowane w deklaracji informacje i dane obejmują okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

Fot. 1. Siedziba WFOŚiGW w Łodzi przy ul. Dubois 118.

Oświadczenie weryfikatora środowiskowego

OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO W SPRAWIE CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH I WALIDACYJNYCH

Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej Akademii Technicznej reprezentowane przez Dyrektora Joannę Jasłuską (nazwisko), o numerze rejestracji weryfikatora środowiskowego EMAS PL-V-0002 akredytowany(-a) lub licencjonowany(-a) w odniesieniu do zakresu 64.92 (kod NACE) oświadcza, że przeprowadził(-a) weryfikację, czy obiekt(-y) lub cała organizacja, o których mowa w deklaracji – środowiskowej/uaktualnionej deklaracji środowiskowej(*) organizacji Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi (nazwa) o numerze rejestracji (jeśli jest dostępny) PL 2.10-003-75 spełnia wszystkie wymogi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. dotyczące dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Podpisując niniejszą deklarację oświadczam, że:

- weryfikacja i walidacja zostały przeprowadzone w pełnej zgodności z wymogami rozporządzenia (WE) nr 1221/2009,
- wyniki weryfikacji i walidacji potwierdzają, że nie ma dowodów na brak zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska,
- dane i informacje zawarte w deklaracji – środowiskowej/zaktualizowanej deklaracji środowiskowej(*) organizacji/obiektu(*) dają rzetelny, wiarygodny i prawdziwy obraz całej działalności organizacji/obiektu (*) w zakresie podanym w deklaracji środowiskowej.

Niniejszy dokument nie jest równoważny z rejestracją w EMAS. Rejestracja w EMAS może być dokonana wyłącznie przez organ właściwy na mocy rozporządzenia (WE) nr 1221/2009. Niniejszego dokumentu nie należy wykorzystywać jako oddzielnej informacji udostępnianej do wiadomości publicznej.

Sporządzono w Warszawie dnia 19.11.2024

INSPEKTOR
Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej
Wydział Zarządzania Środowiskiem
12-100 003-75

działalność gospodarcza

Informacje ogólne

Nazwa i adres

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

ul. Dubois 118, 93-456 Łódź

Tel.: 42 663-41-00, fax: 42 633 41-01

e-mail: fundusz@wfosigw.lodz.pl

Od roku 2016 WFOŚiGW w Łodzi realizuje swoje zadania w siedzibie zlokalizowanej przy ul. Dubois 118 w Łodzi. Czterokondygnacyjny, nowoczesny biurowiec zaprojektowano z wykorzystaniem instalacji proekologicznych, opartych między innymi na odnawialnych źródłach energii. Jest to pierwszy tego typu budynek użyteczności publicznej w Łodzi.

Obiekt jest wyposażony w:

- instalację solarną – kolektory słoneczne przetwarzające energię słoneczną na ciepłą, służącą do podgrzewania wody użytkowej;
- instalację grzewczo-chłodzącą, pracującą w oparciu o dolne źródło ciepła, wykorzystującą ciepło lub chłód ziemi;
- instalację fotowoltaiczną – ogniwa fotowoltaiczne, umieszczone na dachu oraz w południowej fasadzie budynku, pobierające energię słoneczną, która przetwarzana jest na energię elektryczną.

Fot. 2. Instalacje fotowoltaiczne na budynku siedziby WFOŚiGW w Łodzi.

Źródłem ciepłej wody użytkowej jest m.in. instalacja solarna (kolektory słoneczne usytuowane są w otoczeniu budynku), natomiast chłodzenie i ogrzewanie pomieszczeń odbywa się poprzez instalację VRV (ze zmiennym przepływem czynnika chłodniczego). Wentylacja części pomieszczeń odbywa się za pomocą uzdatnionego powietrza, przygotowanego wstępnie w poziomym wymienniku

gruntowym, wykorzystującym ciepło lub chłód ziemi, z odzyskiem ciepła z powietrza wywiewanego (rekuperacja). Dolne źródło ciepła służy zarówno do chłodzenia, jak i ogrzewania budynku.

Budynek jest zasilany w energię elektryczną z dystrybucyjnej sieci miejskiej, jak również z własnego mikroźródła w postaci mikroinstalacji fotowoltaicznej. Otoczenie budynku oświetlone jest m.in. lampami autonomicznymi ze zintegrowanymi panelami fotowoltaicznymi. Na terenie posesji znajduje się miejsce segregacji odpadów. Ponadto w budynku mieszczą się: sala pokazowo-edukacyjna połączona z salą konferencyjną, które są wykorzystywane do prowadzenia działań z zakresu edukacji ekologicznej. W otoczeniu budynku urządzono ścieżki edukacyjne służące propagowaniu zagadnień związanych z ochroną środowiska.

Organy Funduszu

1. RADA NADZORCZA

Od 1 stycznia 2023 roku Rada Nadzorcza obradowała w składzie:

- **Patrycja Szpak-Lichota** - Przewodnicząca Rady Nadzorczej;
- **Paweł Sałek** – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej;
- **Dominik Gabrysiak** – wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- **Łukasz Michalski** – wyznaczony przez Ministra Klimatu spośród przedstawicieli nauk lub organizacji pozarządowych;
- **Olgierd Górecki** – wyznaczony przez Wojewodę Łódzkiego.

Skład Rady Nadzorczej w 2024 r. ulegał zmianie, aby ostatecznie od 1 października 2024 r. Rada Nadzorcza obraduje w składzie:

- **Izabela Wereśniak-Masri** - Przewodnicząca Rady Nadzorczej
- **Piotr Bors** - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- **Aleksandra Makowska** - wyznaczona przez Ministra Klimatu spośród przedstawicieli nauk lub organizacji pozarządowych;
- **Mariola Hernas** - wyznaczony przez Wojewodę Łódzkiego.
- **Grzegorz Kardas** - wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

2. ZARZĄD

W roku 2023 Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi obradował w następującym składzie:

- **Wojciech Miedzianowski** – Prezes Zarządu,
- **Anna Górczyńska** – Zastępca Prezesa Zarządu.

Od marca 2024 r. Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi tworzą:

- **Piotr Kopek** – Prezes Zarządu,
- **Jerzy Kaczmarek** – Zastępca Prezesa Zarządu.

3. PEŁNOMOCNIK ZARZĄDU DS. SYSTEMU ZARZĄDZANIA

W roku 2023 nie był wyznaczony Przedstawiciel Zarządu ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Od czerwca 2024 r. w WFOŚiGW w Łodzi ponownie jest wyznaczony Pełnomocnik Zarządu ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Obsługę techniczno-organizacyjną organów Funduszu realizujących zadania ustawowe zapewnia Biuro Funduszu, w którym w dniu 31 grudnia 2023 r. zatrudnionych było 133 pracowników.

Kontekst organizacji

Opis działalności

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi działa od 1993 roku. Początkowo funkcjonował jako samodzielna instytucja sektora finansów publicznych, a od 2010 r. jako samorządowa osoba prawna w rozumieniu ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. Fundusz prowadzi działalność na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.).

Szczegółowy sposób prowadzenia gospodarki finansowej wojewódzkich funduszy, określiła Rada Ministrów w rozporządzeniu z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. z 2018 r. poz. 592). Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi wraz z innymi wojewódzkimi funduszami oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej obsługują jedną spójną dziedzinę zadań publicznych: finansowe wspieranie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Polsce.

Fundusz jest istotnym elementem wdrażania regionalnej polityki ochrony środowiska. Udzielając finansowego wsparcia dąży do realizacji celów długoterminowych określonych w Strategii działania WFOŚiGW na lata 2021–2024.

Celem działania wojewódzkich funduszy jest finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 2a, 5-22 i 24-42, tj.:

- 1) *Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmuje:*
- 2) *przedsięwzięcia związane z ochroną wód;*
- 2a) *przedsięwzięcia związane z wdrożeniem programu działań, o którym mowa w art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;*
- (...)
- 5) *wspomaganie realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska;*
- 6) *działania z zakresu zagospodarowania odpadów nielegalnie przemieszczonych, w przypadkach, o których mowa w art. 23-25 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006, str. 1), wspomaganie realizacji zadań przeciwdziałających nielegalnemu przemieszczaniu odpadów, w tym tworzenia miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów, o których mowa w art. 24a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;*
- 7) *koszty gospodarowania odpadami z wypadków, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;*
- 8) *przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami;*

- 8 a) wykonywanie badań i pomiarów związanych z odpadami przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska oraz badań laboratoryjnych w zakresie zawartości metali ciężkich w bateriach lub akumulatorach przez Inspekcję Handlową;
- 8 b) finansowanie w całości lub w części wpisów w sprawach prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska przed sądami administracyjnymi;
- 8 c) koszty usunięcia odpadów i gospodarowania nimi w przypadku, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- 9) przedsięwzięcia związane z ochroną powierzchni ziemi, z wyłączeniem remediacji polegających na samooczyszczaniu;
- 9 a) przedsięwzięcia związane z niepolegającą na samooczyszczaniu remediacją historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, jeżeli obowiązującym do przeprowadzenia remediacji jest regionalny dyrektor ochrony środowiska lub władająca powierzchnią ziemi jednostka samorządu terytorialnego;
- 9b) realizację zadań wyspecjalizowanej jednostki, o której mowa w art. 16 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2065);
- 10) wydatki na prace, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 2000 r. o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki (Dz. U. z 2016 r. poz. 1752);
- 10 a) wspomaganie energooszczędnego budownictwa drewnianego;
- 11) badania i upowszechnianie ich wyników oraz postęp techniczny w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 12) rozwój przemysłu produkcji środków technicznych i aparatury kontrolno-pomiarowej, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej;
- 13) rozwój sieci stacji pomiarowych, laboratoriów i ośrodków przetwarzania informacji, służących badaniu stanu środowiska;
- 14) system kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, w szczególności tworzenie baz danych podmiotów korzystających ze środowiska obowiązanych do ponoszenia opłat;
- 15) wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska, innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła;
- 16) wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych związanych z dostępem do informacji o środowisku;
- 17) działania polegające na zapobieganiu i likwidowaniu poważnych awarii oraz szkód górniczych, a także ich skutków;
- 18) prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy;
- 19) przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i likwidowanie ich skutków dla środowiska;
- 19 a) zapobieganie wprowadzaniu do środowiska i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się w środowisku inwazyjnych gatunków obcych w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz. Urz. UE L 317 z 04.11.2014, str. 35, z późn. zm.);
- 20) zapobieganie skutkom zanieczyszczenia środowiska lub usuwanie tych skutków, w przypadku, gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego;

- 21) przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza;
- 22) wspomaganie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii;
- 24) wspomaganie ekologicznych form transportu;
- 25) działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- 25 a) opracowywanie audytów krajobrazowych;
- 26) działania związane z utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- 27) opracowywanie planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz prowadzenie monitoringu przyrodniczego;
- 28) przedsięwzięcia związane z ochroną i przywracaniem chronionych gatunków roślin lub zwierząt;
- 29) przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień oraz parków;
- 30) zadania związane ze zwiększaniem lesistości kraju oraz zapobieganiem szkodom w lasach i likwidacją tych szkód, spowodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne;
- 31) profilaktykę zdrowotną dzieci zamieszkałych na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska;
- 31 a) zadania związane z racjonalnym wykorzystaniem żywności oraz przeciwdziałaniem jej marnowaniu;
- 32) edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju;
- 33) przygotowywanie i obsługę konferencji krajowych i międzynarodowych z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 34) działania z zakresu gromadzenia i rozpowszechniania informacji o najlepszych dostępnych technikach oraz działania związane z rejestracją i analizą wniosków o wydanie pozwolenia zintegrowanego i wydanych pozwoleń zintegrowanych, o których mowa w art. 206 i 212;
- 35) opracowywanie i wdrażanie nowych technik i technologii w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności dotyczących ograniczania emisji i zużycia wody, a także efektywnego wykorzystywania paliw;
- 36) wydatki na nabywanie, utrzymanie, obsługę i zabezpieczenie specjalistycznego sprzętu i urządzeń technicznych, służących wykonywaniu działań na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 37) wojewódzkie programy ochrony środowiska, programy ochrony powietrza, plany działań krótkoterminowych, programy ochrony przed hałasem, programy ochrony i rozwoju zasobów wodnych, plany gospodarki odpadami, plany gospodarowania wodami oraz krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, a także wspomaganie realizacji i systemu kontroli tych programów i planów;
- 37 a) zadania służące wsparciu polskich technologii środowiskowych w kraju i za granicą, będące elementami polityki ochrony środowiska i pozostające w kompetencji ministra właściwego do spraw klimatu;

- 38) współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi;
- 39) przygotowywanie dokumentacji przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które mają być współfinansowane ze środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi;
- 40) współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków bezzwrotnych pozyskiwanych w ramach współpracy z organizacjami międzynarodowymi oraz współpracy dwustronnej;
- 41) współfinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 711 i 2275 oraz z 2021 r. poz. 868);
- 41 a) przedsięwzięcia związane z wdrażaniem i funkcjonowaniem systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) oraz systemu weryfikacji technologii środowiskowych (ETV);
- 41 b) finansowanie, w części, funkcjonowania azyli dla zwierząt w rozumieniu art. 5 pkt 1e ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- 42) inne zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju i zgodne z polityką ochrony środowiska.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi działa na terenie województwa łódzkiego i koncentruje się głównie na wspieraniu przedsięwzięć z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej, ochrony powietrza, ochrony ziemi, ochrony przyrody, badań naukowych, edukacji ekologicznej oraz monitoringu, zapobieganiu i likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Udzielanie pomocy finansowej ze środków Funduszu następuje na podstawie umów cywilnoprawnych, zgodnych z Zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi oraz z zapisami programów priorytetowych lub regulaminami konkursów.

Ponadto Fundusz udziela dofinansowania na podstawie m.in. następujących dokumentów:

- Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi;
- Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na 2023 rok;
- Procedura udzielania dofinansowania na realizację zadań ze środków WFOŚiGW w Łodzi;
- Proces obsługi Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”;
- Katalog kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Analiza SWOT WFOŚiGW w Łodzi¹

MOCNE STRONY

wszelkie fakty mające pozytywny wpływ na działalność Funduszu, które WFOŚiGW w Łodzi może kształtować sprawczo, tj. może nimi zarządzać

POTENCJAŁ INSTYTUCJONALNY:

- kompetentna i wykwalifikowana kadra, z dużą praktyką zawodową oraz doświadczenie instytucjonalne umożliwiające właściwą realizację zadań, w tym w zakresie wdrażania i zarządzania programami operacyjnymi Unii Europejskiej;
- Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normą PN-EN ISO 9001:2015, uwzględniający wymagania środowiskowej normy PN-EN ISO 14001:2015, certyfikat EMAS;
- współtworzony z NFOŚiGW stabilny, spójny system finansowania działań proekologicznych pozwalający na redystrybucję kar i opłat za korzystanie ze środowiska na terenie, z którego pochodzą.

DZIAŁALNOŚĆ PODSTAWOWA I POTENCJAŁ FINANSOWY:

- wypracowane zasady gospodarki finansowej i procedur finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, pozwalające na wypłacanie kwot wyższych niż uzyskiwane z opłat i kar środowiskowych;
- wiarygodność finansowa i stabilność potencjału finansowego Funduszu gwarantująca współfinansowanie znacznego zakresu przedsięwzięć;
- wieloletnie doświadczenie w finansowaniu przedsięwzięć ochrony środowiska i gospodarki wodnej, bliska współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami ochrony środowiska, bankami i przedsiębiorcami sprawiająca, że Fundusz jest wiodącą instytucją finansującą proekologiczne przedsięwzięcia wspierające wdrażanie wojewódzkich i krajowych polityk środowiskowych;
- zorientowanie na Beneficjenta oraz terytorialna bliskość do Beneficjentów i znajomość środowiskowych aspektów rozwoju kraju i rozwoju województwa, potrzeb i problemów beneficjentów oraz planów inwestycyjnych w województwie;
- elastyczność i możliwość szybkiego reagowania na bieżące wyzwania i potrzeby;
- różnorodne formy dofinansowania dostosowane do specyfiki celów i potrzeb beneficjentów, oparte na przejrzystych, akceptowanych przez krajowe instytucje kontrolne procedurach;
- otwartość na zmiany i elastyczność podejścia w zakresie eko-innowacji;
- realizacja wspólnych programów z NFOŚiGW pozwalająca na zwiększenie budżetu, objęcie pomocą większej liczby Beneficjentów oraz uzyskanie większego efektu ekologicznego i rzeczowego;
- podejście niekomercyjne - kierowanie się przy udzielaniu dofinansowania na zadania proekologiczne interesem środowiskowym i publicznym, a nie wyłącznie opłacalnością przedsięwzięć przy zastosowaniu zobiektywizowanego, bezstronnego procesu przyznawania dofinansowania;
- mobilizowanie na rzecz środowiska środków z innych źródeł (efekt dźwigni).

SŁABE STRONY

wszelkie fakty mające negatywny wpływ na działalność Funduszu, które WFOŚiGW w Łodzi może kształtować sprawczo – może nimi zarządzać

POTENCJAŁ INSTYTUCJONALNY:

- niejednorodność i słabość cyfrowej wymiany informacji i dobrych praktyk między instytucjami finansującymi zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- wymagający poprawy i rozbudowy cyfrowy system obsługi beneficjentów i e-usługi – PORTAL BENEFICJENTA (pożyczki, dotacje, przekazanie środków pjb, umorzenia – generator wniosków o dofinansowanie, elektroniczny system rozliczeń, komunikacja).

DZIAŁALNOŚĆ PODSTAWOWA I POTENCJAŁ FINANSOWY:

- rozbudowana dokumentacja związana z przyznawaniem i rozliczaniem dofinansowania przedsięwzięć proekologicznych oraz w procesach wewnętrznych w Funduszu;
- niejednorodność, wymagający aktualizacji w skali kraju, system ewidencjonowania i raportowania efektów ekologicznych;
- wymagający udoskonalenia proces wymiany informacji wewnątrz Funduszu i dobrych praktyk.

SZANSE

wszelkie fakty mające pozytywny wpływ na działalność Funduszu, których WFOŚiGW w Łodzi nie może kształtować sprawczo (tj. może jedynie na nie reagować)

- zachowanie samodzielności funkcjonowania Funduszu i zdecentralizowanego systemu pobierania i dystrybucji kar i opłat za korzystanie ze środowiska pozwalające na pozostawienie środków na rynku, z którego pochodzą (sprawiedliwe i lokalne realokowanie środków) i utrzymanie wysokiego poziomu zaufania i zadowolenia Beneficjentów;
- przewidywany znaczny strumień środków finansowych unijnych z nowej perspektywy 2021–2027 na zadania ochrony środowiska i wynikająca z nich szansa dotycząca uczestnictwa Funduszu we wdrażaniu polityk i strategii krajowych i regionalnych oraz ze Strategii Europejski Zielony Ład;
- rozszerzenie obszaru funkcjonowania Funduszu o działalność wspierającą Wnioskodawców i Beneficjentów – szkolenia, doradztwo;
- nowe obszary zrównoważonego rozwoju: innowacje i nowe technologie, gospodarka o obiegu zamkniętym;
- rosnąca świadomość ekologiczna: samorządów terytorialnych, instytucji publicznych, podmiotów gospodarczych organizacji pozarządowych i społeczeństwa, jak również ciągły wzrost wagi problematyki ochrony środowiska;
- poprawa ścisłości kar i opłat za korzystanie ze środowiska;

- wzrastające zapotrzebowania na środki finansowe przeznaczone na odnawialne źródła energii oraz na inwestycje ukierunkowane na ochronę środowiska, m.in. wynikające z konieczności wypełnienia zobowiązań nałożonych na Polskę po wejściu do Unii Europejskiej;
- zwiększenie możliwości dotarcia do potencjalnych beneficjentów zarówno z informacją oraz dofinansowaniem, nie obciążając organizacyjnie Funduszu poprzez wykorzystanie programów parasolowych i włączenie do dystrybucji jednostek samorządu terytorialnego w ramach programów skierowanych do klienta masowego;
- współpraca z instytucjami publicznymi i bankami komercyjnymi;
- wzrastające zapotrzebowanie i zwiększenie chęci potencjalnych wnioskodawców do uwzględniania aspektów ekologicznych w procedurach udzielania zamówień publicznych;
- rozwój e-usług dla Beneficjentów.

ZAGROŻENIA

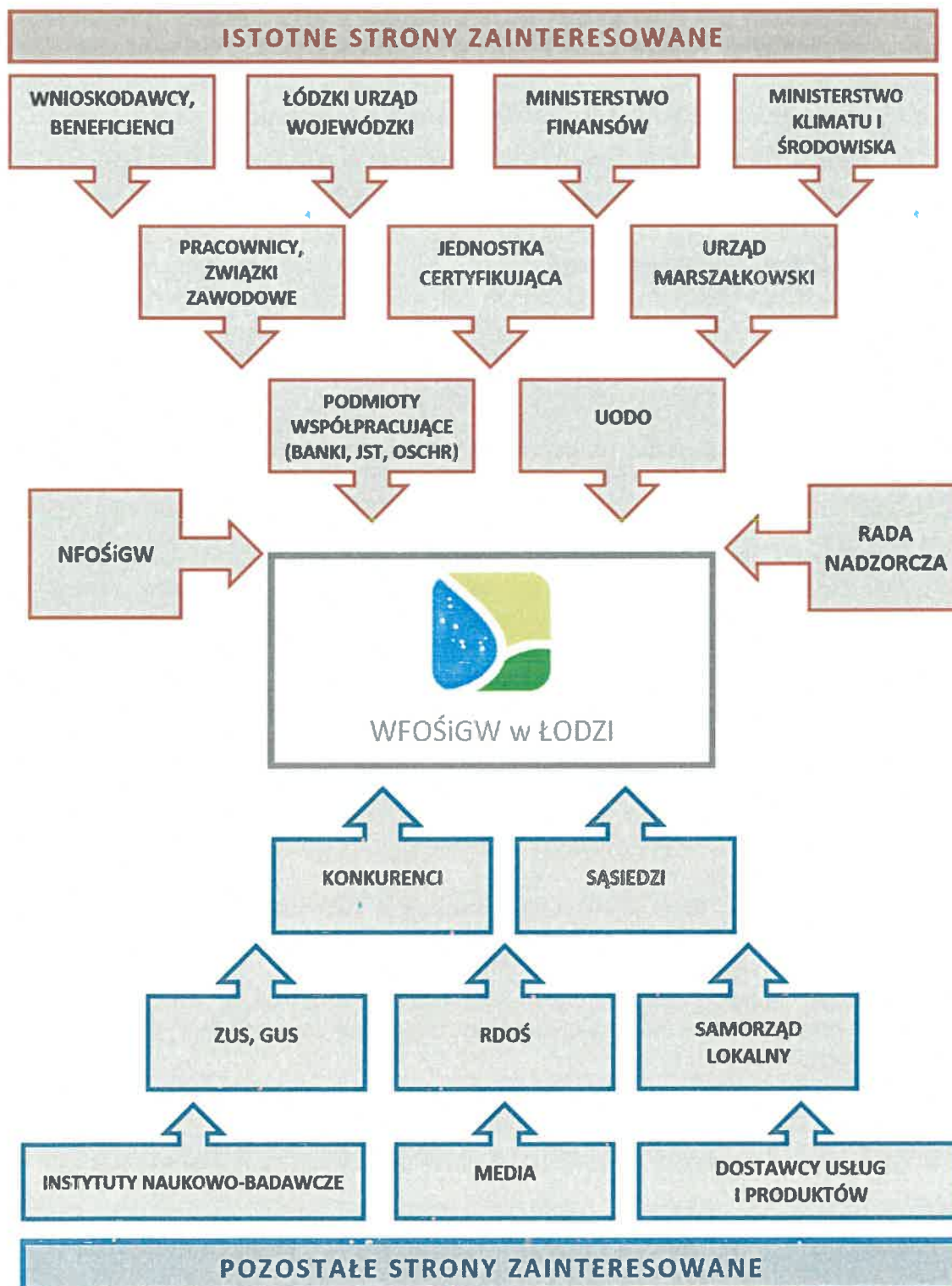
fakty mające negatywny wpływ na działalność Funduszu, których WFOŚiGW w Łodzi nie może kształtować sprawczo, może jedynie na nie reagować

- niekorzystne dla Funduszu zmiany w przepisach prawa m.in. zmierzające do likwidacji lub centralizacji systemu funduszy, ograniczające wpływy finansowe, katalog finansowanych zadań i samodzielność wojewódzkich funduszy ochrony środowiska, w tym m.in. poprzez:
- tworzenie nowych podmiotów w systemie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które mogą przejąć część kompetencji funduszy,
- zmienność stawek i terminów przekazywania opłat za korzystanie ze środowiska ustalanych przez właściwego ministra ds. środowiska;
- ograniczanie możliwości przyznawania dofinansowania przedsiębiorcom ze względu na przepisy prawa wspólnotowego i przepisy krajowe dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej;
- ograniczanie dochodów publicznych, zmniejszanie potencjału do podejmowania inwestycji proekologicznych oraz możliwości zaciągania zobowiązań przez samorządy terytorialne, jednostki budżetowe, a także przedsiębiorców;
- mniejsza skłonność beneficjentów do podejmowania ryzyka inwestycyjnego powodowana czynnikami zewnętrznymi np. aktualnym „zamrożeniem” gospodarki polskiej i światowej;
- rosnąca konkurencja sektora bankowego w zakresie możliwego finansowania pożyczkowego w warunkach niskich stóp procentowych;
- spowolnienie gospodarki światowej i polskiej spowodowane np. pandemią Covid 19.

¹ Wykorzystano analizę SWOT zawartą w „Strategii Działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2021–2024”.

Potrzeby i oczekiwania zainteresowanych stron

Rozpoznanie stron zainteresowanych oraz analizy oczekiwań i wymagań istotnych stron zainteresowanych, które mogą wpływać lub, na które może wpływać WFOŚiGW w Łodzi, dokonał Zespół do spraw utrzymania Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Ryc. 1. Strony zainteresowane w WFOŚiGW w Łodzi

Tabela nr 1
Oczekiwania i wymagania istotnych stron zainteresowanych WFOŚiGW w Łodzi

Lp.	Strona zainteresowana	Oczekiwania i wymagania
1.	NFOŚiGW	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja celu generalnego, misji i celów środowiskowych określonych we Wspólnej Strategii. Współpraca w dystrybucji środków. Przekazywanie informacji o inwestycjach prowadzonych na terenie województwa łódzkiego. Sprawozdania z gospodarowania środkami Funduszu. Opiniowanie w zakresie listy przedsięwzięć priorytetowych pod kątem zadań współfinansowanych ze środków UE. Realizacja programów priorytetowych w tym zadań określonych w umowach o udostępnienie środków.
2.	Ministerstwo Finansów	<ul style="list-style-type: none"> Stałe planowanie poziomu wydatków WFOŚiGW w Łodzi (lokowanie wolnych środków). Przekazywanie informacji o posiadanych udziałach i akcjach. Przekazywanie sprawozdania z działalności oraz planu działalności i wszystkich zmianach w tych dokumentach.
3.	Ministerstwo Klimatu i Środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Przekazywanie Sprawozdania z działalności oraz planu działalności i wszystkich zmianach w tych dokumentach. Informacja dotycząca realizacji zadań i planowanych efektów ekologicznych. Informacja o środkach planowanych do przekazania dla pjb. Przekazywanie informacji dotyczącej kontroli zarządczej (plan działalności, sprawozdanie z wykonania planu działalności i oświadczenia o stanie kontroli zarządczej). Przekazywanie informacji o udziałach i akcjach posiadanych przez Fundusz.
4.	Łódzki Urząd Wojewódzki	<ul style="list-style-type: none"> Nadzór Wojewody nad prawidłowością podejmowanych Uchwał Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi. Publikacje sprawozdania z działalności w elektronicznym Dzienniku Urzędowym województwa łódzkiego zgodnie z wymaganiami prawnymi.
5.	Urząd Marszałkowski	<ul style="list-style-type: none"> Sprawozdanie z gospodarowania środkami Funduszu. Przekazywanie informacji o udziałach i akcjach posiadanych przez Fundusz.
6.	Jednostka Certyfikująca Zintegrowany System Zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> Umożliwienie przeprowadzenia audytów. Utrzymanie ZSZ zgodnie z wymaganiami norm ISO, SPZK i EMAS.
7.	Wnioskodawcy/Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> Uproszczenie zasad i procedur przyznawania środków finansowych. Dostępność i rzetelność informacji dla Klientów (strona internetowa, spotkania informacyjne, informacja telefoniczna, konsultacje w siedzibie Funduszu). Szybka, kompleksowa i profesjonalna obsługa. Szkolenia w zakresie zasad udzielania dofinansowania, procedur udzielania dofinansowania oraz procedur związanych z wypełnianiem wniosków.

		<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość składania skarg, wniosków i uwag oraz uzyskiwanie szybkiej informacji zwrotnej. • Wysoka jakość świadczonych usług. • Stworzenie punktów konsultacyjnych na terenie województwa. • Możliwość konsultacji i pomocy w zakresie przygotowania i składania wniosków. • Możliwość procedowania związanych wniosków o dofinansowania składanych on-line. • Zapewnienie poufności danych osobowych.
8.	Pracownicy i związki zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> • Kierowanie na szkolenia, umożliwienie podnoszenia kwalifikacji. • Zapewnienie bezpiecznych warunków pracy. • Funkcjonowanie elastycznego czasu pracy. • Organizacja pracy w tym dostosowanie liczby zadań adekwatnie do możliwości pracowników i czasu pracy. • Możliwość świadczenia pracy w sposób zdalny i zapewnienie technicznej możliwości jej wykonywania. • Postępowanie zgodne z obowiązującym Kodeksem Etyki. • Obiektywne ocenianie pracy i skuteczne motywowanie. • Terminowe wypłacanie wynagrodzeń i innych należnych świadczeń. • Respektowanie praw pracowniczych i ustaleń zgodnie z ustawą o związkach zawodowych oraz Kodeksem pracy. • Wzrost prestiżu i poprawa wizerunku Funduszu.
9.	Rada Nadzorcza	<ul style="list-style-type: none"> • Otrzymywanie rzetelnej i wiarygodnej i terminowej informacji o działalności ustawowej. • Profesjonalna obsługa posiedzeń Rady Nadzorczej. • Terminowa realizacja podjętych uchwał. • Realizacja podjętych uchwał zgodnie z funkcjonującymi w Funduszu procedurami oraz z innymi obowiązującymi regulacjami. • Możliwość odbywania posiedzeń w sposób zdalny.
10.	UODO/PUODO	<ul style="list-style-type: none"> • Przetwarzanie danych osobowych zgodnie z obowiązującymi przepisami.
11.	Podmioty współpracujące w zakresie udzielania dofinansowania (jst, banki, okręgowe stacje chemiczno-rolnicze)	<ul style="list-style-type: none"> • Uzyskiwanie merytorycznego wsparcia ze strony Funduszu. • Szkolenia pracowników jst. • terminowość i szybkość uzyskiwania informacji dotyczącej przyznania dofinansowania.

Polityka środowiskowa

Polityka środowiskowa jest częścią Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Misja Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi:

SKUTECZNIE WSPIERAMY DZIAŁANIA NA RZECZ ŚRODOWISKA I TRANSFORMACJI DO GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ZASAD ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.

Realizując misję oraz mając na uwadze konieczność doskonalenia organizacji, Zarząd WFOŚiGW w Łodzi zobowiązuje się do spełniania i przestrzegania wymagań wynikających z norm: PN-EN ISO 9001:2015, normy PN-EN ISO 14001:2015, Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS oraz Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym. Zarząd WFOŚiGW w Łodzi deklaruje jej realizację poprzez:

- działanie na rzecz zmniejszenia i zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska poprzez udzielanie dofinansowywania;
- tworzenie warunków do efektywnego finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności poprzez zapewnienie wsparcia służącego tym działaniom oraz ich promocję;
- wsparcie doradcze w planowaniu, wdrażaniu inwestycji w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii;
- rozpowszechnianie szczegółowych informacji o kryteriach i zasadach udzielania dofinansowania na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wśród potencjalnych Beneficjentów;
- przestrzeganie przepisów prawa oraz dobrowolnie przyjętych norm w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego poprzez podejmowanie działań/dofinansowywanie zadań;
- identyfikowanie oczekiwań Wnioskodawców/Beneficjentów i monitorowanie poziomu ich zadowolenia;
- zatrudnianie kompetentnego personelu, podnoszenie kwalifikacji pracowników, zapewnienie sprawnie funkcjonującej organizacji pracy i komunikacji wewnętrznej, warunkujących najwyższą jakość świadczonych usług i dobrą współpracę z Beneficjentami;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku Funduszu;
- monitorowanie realizowanych procesów pod kątem możliwości wystąpienia w nich ryzyk/szans, w tym zagrożeń korupcyjnych. Podejmowanie działań zmierzających do wykorzystania szans, a w przypadku zidentyfikowanych ryzyk podejmowanie właściwych środków zaradczych;
- przestrzeganie zasad i norm etycznych zapisanych w Kodeksie Etyki;
- analizę i nadzór nad pośrednimi i bezpośrednimi aspektami środowiskowymi oraz ustanawianie w tym obszarze celów środowiskowych, w szczególności w zakresie ograniczenia zużycia surowców oraz optymalizacji zużycia energii elektrycznej i ciepłej;
- zwiększanie skuteczności i efektywności funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Realizacja Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz funkcjonowanie Systemu są systematycznie nadzorowane poprzez audyty wewnętrzne i przeglądy zarządzania. Zarząd WFOŚiGW w Łodzi zobowiązuje się do realizacji celów ogólnych Zintegrowanego Systemu Zarządzania, instytucjonalnych oraz wskazanych w Deklaracji Środowiskowej. Pracownicy Funduszu zobowiązani są do aktywnego udziału w utrzymywaniu i doskonaleniu Systemu. Działania podejmowane przez Zarząd oraz Pracowników WFOŚiGW w Łodzi ukierunkowane są na osiągnięcie jak najwyższych standardów obsługi Wnioskodawców/Beneficjentów oraz na szerzenie idei poszanowania środowiska. Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania jest realizowana przez naszych pracowników i publicznie dostępna.

Prezes Zarządu WFOŚiGW w Łodzi

Wojciech Miedzianowski

15 października 2021 r.

W związku z uchwaleniem przez Radę Nadzorczą WFOŚiGW w Łodzi w dniu 26 września 2024 roku Strategii działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2025-2028, w toku są prace nad opracowaniem nowej Polityki środowiskowej będącej częścią Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Opis systemu zarządzania środowiskowego

W Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi funkcjonuje i jest doskonalony Zintegrowany System Zarządzania.

W celu poprawy organizacji pracy i uzyskania wysokiej jakości obsługi Klientów oraz mając na uwadze konieczność racjonalnego korzystania z zasobów naturalnych i szerzenia idei ochrony środowiska, Fundusz wdrożył system zarządzania jakością i środowiskiem, zgodny z międzynarodowymi normami ISO 9001:2009 i ISO 14001:2004 w zakresie finansowego wspierania przedsięwzięć z obszaru ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych na terenie województwa łódzkiego. Kolejnym etapem rozwoju systemu zarządzania w WFOŚiGW w Łodzi było wdrożenie w 2013 r. Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym. Stanowi on część systemu zarządzania, ukierunkowanego na zapewnienie zaufania co do tego, że organizacja wdrożyła rozwiązania eliminujące lub w znacznym stopniu ograniczające możliwość występowania zjawisk korupcyjnych i rozwiązania te nadzoruje i doskonali.

W 2015 r. zakończono prace związane z dostosowaniem funkcjonującego Zintegrowanego Systemu Zarządzania do wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS). W dniu 23.05.2016 r. WFOŚiGW w Łodzi został wpisany do rejestru EMAS, prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Fot. 3. Uroczystość wręczenia certyfikatów EMAS.

W 2018 r. zakończono dostosowywanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania do wymagań nowych norm ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015 oraz załączników I-III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 2017/1505 z dnia 28.08.2017 r. zmieniających Załączniki I, II i III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) r. 1221/2009 z dnia 25.11.2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

W roku 2020 dostosowano Zintegrowany System Zarządzania do wymagań Rozporządzenia Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniającego załącznik IV do rozporządzenia

Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

W dniu 27 czerwca 2023 r. przeprowadzony został Przegląd Zarządzania Zintegrowanego Systemu Zarządzania, w trakcie którego m.in. rozliczono realizację ustalonych na poprzednim przeglądzie celów na rok 2022 oraz ustanowiono cele na rok 2023.

W dniach 7–9 listopada 2023 r. jednostka certyfikująca, Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A, przeprowadziła II audyt w nadzorze Zintegrowanego Systemu Zarządzania na zgodność z wymaganiami norm: PN-EN ISO 9001:2015-10, PN-EN ISO 14001:2015-09. W dniach 23–24 listopada 2023 r. jednostka certyfikująca, Centrum Certyfikacji Jakości, przeprowadziła audyt Zintegrowanego Systemu Zarządzania w zakresie zgodności z wymaganiami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) oraz dokonała weryfikacji i walidacji Deklaracji Środowiskowej EMAS za rok 2022. Audyty odbywały się w formie hybrydowej i zakończyły się wynikiem pozytywnym.

Główne założenia funkcjonującego Zintegrowanego Systemu Zarządzania:

- zastosowanie podejścia procesowego w zarządzaniu Funduszem;
- doskonalenie prowadzonych działań dzięki systematycznym przeglądom i audytom wewnętrznym oraz ukierunkowanie na zwiększenie zadowolenia zarówno pracowników Funduszu jak i klientów zewnętrznych;
- zapewnienie nadzoru nad procesami oraz środków i zasobów niezbędnych do ich funkcjonowania;
- stałą orientację na potrzeby i wymagania Klientów.

Dokumentacja Zintegrowanego Systemu Zarządzania zawiera między innymi:

- Politykę Zintegrowanego Systemu Zarządzania;
- cele ogólne oraz cele szczegółowe na dany rok;
- Księgę Zintegrowanego Systemu Zarządzania;
- procedury i zapisy;
- dokumenty, w tym zapisy niezbędne do zapewnienia skutecznego planowania, przebiegu i nadzorowania procesów.

Procedury związane bezpośrednio z zarządzaniem środowiskowym:

- PS-22 „Identyfikowanie, ocena aspektów środowiskowych oraz monitoring i nadzór nad znaczącymi aspektami środowiskowymi”;
- PS-23 „Gotowość i reagowanie na awarie”;
- PS-25 „Identyfikowanie przepisów prawnych i innych wymagań związanych z funkcjonowaniem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz nadzór nad ich stosowaniem”.

Istotnym dokumentem są również „Zasady proekologicznych standardów działań w WFOŚIGW w Łodzi”. Jest to zbiór zasad, standardów i zachowań, którymi winien kierować się w swoim postępowaniu i pracy każdy Pracownik Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Aspekty środowiskowe

Działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi wpływa na środowisko zarówno w sposób bezpośredni (np. poprzez: emisję zanieczyszczeń do powietrza z eksploatacji samochodów służbowych, wytwarzanie odpadów, zużycie wody i energii elektrycznej przez pracowników), jak i w sposób pośredni, poprzez ustawową działalność związaną z finansowym wspieraniem przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie województwa łódzkiego. Z pierwszym rodzajem działalności związane są bezpośrednie aspekty środowiskowe, a z działalnością ustawową – pośrednie aspekty środowiskowe. Z uwagi na specyfikę prowadzonej przez Fundusz działalności, pośrednie aspekty środowiskowe są dominujące.

Od stycznia 2016 r. WFOŚiGW w Łodzi prowadzi działalność w siedzibie przy ul. Dubois 118 w Łodzi. Budynek został zaprojektowany z myślą o energooszczędności. Zastosowano w nim szereg rozwiązań proekologicznych, dzięki którym na bieżąco są monitorowane zidentyfikowane aspekty środowiskowe.

Nieruchomość WFOŚiGW w Łodzi zasilana jest w energię elektryczną i ciepłą zarówno ze źródeł konwencjonalnych (sieci miejskie), jak i odnawialnych (mikroinstalacja fotowoltaiczna, dolne źródło ciepła, panele słoneczne, gruntowy powietrzny wymiennik ciepła) oraz w wodę z sieci miejskiej. Do nawadniania terenów zielonych Fundusz wykorzystuje podczyszczone w separatorze substancji ropopochodnych wody opadowe. Ścieki sanitarne odprowadzane są do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

Fot. 4. Panele fotowoltaiczne na elewacji i dachu siedziby WFOŚiGW w Łodzi.

Na zakup i dystrybucję energii elektrycznej i ciepłej oraz wody, a także na odprowadzanie ścieków sanitarnych, WFOŚiGW w Łodzi ma zawarte umowy z odpowiednimi gestorami (Renpro Sp. z o.o., PGE Dystrybucja, Veolia Energia Łódź S.A., ZWiK Sp. z o.o.).

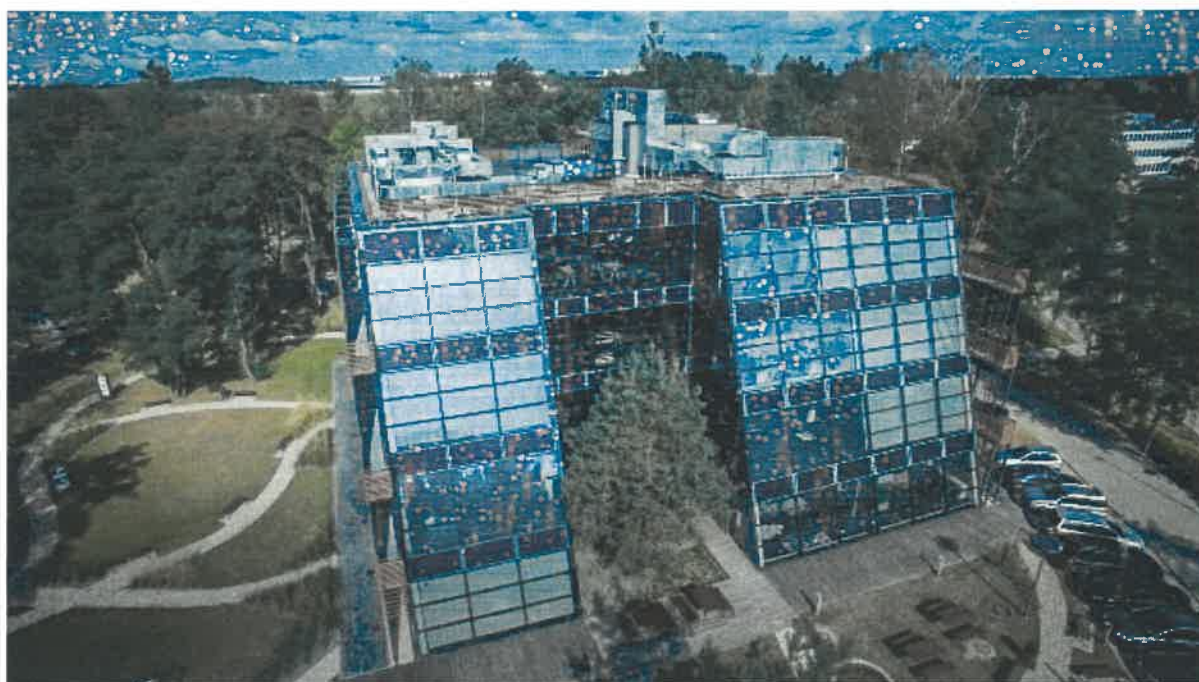
Eksploatując budynek oraz poszczególne instalacje, Fundusz utrzymuje je we właściwym stanie technicznym zlecając m.in. okresowe przeglądy wykonywane przez wykwalifikowane firmy oraz wypełniając związane z eksploatacją obowiązki wynikające z przepisów prawa. Budynek wraz z infrastrukturą, zespołem parkingów i dróg wewnętrznych podlega obowiązkowym okresowym kontrolom mającym na celu sprawdzenie ich stanu technicznego, zgodnie z wymogami ustawy Prawo

budowlane. Wyniki kontroli są odnotowywane w protokole z kontroli, który jest archiwizowany przez służby administracyjne Funduszu oraz w prowadzonych przez Fundusz książkach obiektu budowlanego.

Instalacja grzewczo-chłodząca wraz z zamontowanymi w niej urządzeniami podlega obowiązkowym, wykonywanym przez firmy posiadające odpowiednie uprawnienia i certyfikaty, przeglądom, zgodnie z wymogami ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych. Zarówno wyniki przeglądów, jak i każda czynność wykonywana przy tej instalacji jest dokumentowana przez Fundusz elektronicznie w prowadzonym przez Sieć Badawczą Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej w Centralnym Rejestrze Operatorów Urządzeń i Systemów Ochrony Przeciwpożarowej.

Pozostałe instalacje (m.in. instalacja sygnalizacji pożaru, instalacja hydrantów ppoż., instalacja wentylacji mechanicznej, instalacja fotowoltaiczna, solarna, zespół prądotwórczy, separator koalescencyjny i in.) są regularnie serwisowane, zgodnie z wytycznymi ich wykonawców, na podstawie zawieranych umów i zleceń udzielanych wyspecjalizowanym firmom.

Zgodnie z wymogami prawa miejscowego wytworzone w Funduszu odpady są segregowane i zgodnie z zadeklarowanymi przez Fundusz ilościami przekazywane wyspecjalizowanej firmie świadczącej usługi komunalne odbioru odpadów, z którą Fundusz podpisał umowę na odbiór i zagospodarowanie odpadów.

Fot. 5. Elewacja południowa budynku WFOŚiGW w Łodzi.

Z uwagi na wprowadzenie w ostatnich latach kolejnych programów rządowych mających na celu ochronę środowiska naturalnego, zwiększyła się liczba pracowników niezbędnych do obsługi beneficjentów tych programów, jak również skokowo wzrosła ilość wytwarzanych dokumentów. Sytuacja ta wymusza na Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi pozyskanie nowych przestrzeni biurowych i – przede wszystkim – znacznej powierzchni do archiwizacji dokumentów. W związku z tym Zarząd Funduszu podjął decyzję o budowie na własnej nieruchomości nowego budynku archiwum z funkcją biurową. Budowa rozpoczęła się w czerwcu 2023 roku. W budynku znajdować się będzie nowoczesne archiwum pozwalające na zgromadzenie ok. 2,5 km bieżącego akt oraz powierzchnie biurowe dla ok. 60 osób. Budynek, podobnie jak już istniejący, będzie wyposażony w nowoczesne instalacje, w tym odnawialne źródła energii. Przewidywany termin oddania budynku do użytkowania to sierpień roku 2024.

Zarząd i pracownicy, mając świadomość wpływu na środowisko wynikającego z działalności administracyjno-biurowej, w tym zużywanej energii i wody oraz odprowadzanych ścieków, przestrzegają zapisów „Zasad proekologicznych standardów działań w WFOŚiGW w Łodzi”, wprowadzonych Zarządzeniem Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Łodzi Nr 06/2012 z dnia 31 stycznia 2012 r.

Dbając o środowisko pracownicy Funduszu racjonalnie i oszczędnie wykorzystują eksploatacyjne materiały biurowe. W Biurze obowiązuje zasada dwustronnego drukowania, kolorowe wydruki stosowane są tylko wtedy, gdy jest to niezbędne. Drukarki zostały ustawione w opcji oszczędnego zużycia tonerów. Toner jest dostarczany przez firmę, która na podstawie zawartej umowy jest zobowiązana do ich odbioru i przekazywania protokołów/kart odpadu.

Zużyty lub niesprawny sprzęt elektryczny i elektroniczny jest przechowywany w oddzielnym pomieszczeniu, a po zakończeniu procedury likwidacyjnej jest przekazywany do wyspecjalizowanych firm zajmujących się recyklingiem. W Biurze prowadzona jest również zbiórka zużytych baterii, które są oddawane do wyznaczonych punktów ich odbioru. Pracownicy WFOŚiGW w Łodzi prowadzą selektywną zbiórkę odpadów. Umowy zawierane z firmami zapewniającymi usługę sprzątnięcia pomieszczeń Biura, nakładają na Wykonawcę obowiązek opróżniania pojemników do selektywnej zbiórki odpadów oraz umieszczania segregowanych odpadów w odpowiednich pojemnikach zlokalizowanych na zewnątrz budynku.

Aspekty środowiskowe w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi są identyfikowane i nadzorowane w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, na podstawie Procedury PS-22 „Identyfikowanie, ocena aspektów środowiskowych oraz monitoring i nadzór nad wyznaczonymi znaczącymi aspektami środowiskowymi” oraz załącznika nr 1 do niniejszej Procedury tj. „Rejestru aspektów środowiskowych” i załącznika nr 2 tj. „Planu nadzorowania aspektów środowiskowych”. Zapisy zawarte w procedurze PS-25 „Identyfikowanie przepisów prawnych i innych wymagań związanych z funkcjonowaniem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz nadzór nad ich stosowaniem” zapewniają zgodny z prawem sposób postępowania. Ocena zgodności dokonywana jest w na podstawie formularza „Lista wymagań prawnych z zakresu ochrony środowiska z powiązanymi z nimi aspektami środowiskowymi oraz określenie zasad wykonywania okresowej oceny zgodności” stanowiący załącznik nr 2 do tej procedury.

Zidentyfikowane aspekty pośrednie, które uznano za znaczące, odpowiadają celom przyjętym w Strategii Działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2021–2024.

Aspektem środowiskowym pośrednim, uznanym za znaczący, jest udzielanie dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi na proekologiczne zadania. Udzielanie dofinansowania jest „produktem”, którego cykl życia rozpoczyna się rozpoznaniem potrzeb rynku – zarówno klientów, jak i środowiska naturalnego, z uwzględnieniem występujących zagrożeń oraz obowiązków wynikających z międzynarodowych i krajowych przepisów prawa, traktatów, porozumień i umów, a także z możliwości finansowych Funduszu. Następnym etapem jest planowanie, w tym ustalenie warunków i kryteriów udzielania dofinansowania oraz odbiorców pomocy, opracowanie koncepcji w ramach odpowiednich dziedzin ochrony środowiska, programów priorytetowych, konkursów, a następnie zabezpieczenia środków w Planie Działalności, w tym w Planie Finansowego Wsparcia oraz w Planie Finansowym.

W kolejnym etapie Fundusz prowadzi akcje promocyjne mające na celu rozpowszechnianie informacji o produktach, jakimi są np. programy priorytetowe czy konkursy, poprzez dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców z terenu województwa łódzkiego.

WFOŚiGW w Łodzi prowadzi działania promocyjne m.in. na stronie internetowej, na profilu w portalu społecznościowym Facebook, w radio i TV, gazetach regionalnych oraz poprzez imprezy zewnętrzne i spotkania z potencjalnymi wnioskodawcami, organizowane na terenie woj. łódzkiego.

Etapy realizacji:

- nabór wniosków,
- ocena formalna i merytoryczna – w tym planowanych do osiągnięcia efektów ekologicznych i rzeczowych, które są celem przygotowanego produktu,
- zawarcie umowy, której realizacja jest kontrolowana w terenie przez pracowników Funduszu.

Ten etap cyklu życia produktu upływa w chwili zakończenia realizacji dofinansowanego zadania i potwierdzenia osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i rzeczowego. Kolejną, najdłuższą fazą cyklu jest spłata zobowiązania przez beneficjenta, jeśli dofinansowanie jest zwrotne. Zakończenie wymaganych spłat oraz upływ okresu trwałości zadania kończy życie produktu. Należy podkreślić, iż efekt ekologiczny i rzeczowy osiągnięty w wyniku realizacji zadania nie kończy się wraz z ustaniem życia samego produktu – efekt trwa dalej i ma wymierny, długotrwały wpływ na stan środowiska naturalnego, zdrowie mieszkańców oraz atrakcyjność obszaru, na którym był realizowany. Do oceny aspektów środowiskowych bezpośrednich stosowana jest metodyka, zgodna z Załącznikiem nr I do rozporządzenia WE 1221/2009 EMAS. Pozwala ona na zapewnienie powtarzalności procesu oceny oraz wyboru znaczących bezpośrednich aspektów środowiskowych.

Stosowane kryteria to:

- istnienie wymogów wynikających z odpowiedniego prawodawstwa z zakresu ochrony środowiska;
- potencjalne korzyści lub szkody dla środowiska naturalnego, w tym dla bioróżnorodności biologicznej;
- wrażliwość środowiska lokalnego, regionalnego lub globalnego;
- rozmiar, liczba, częstotliwość i odwracalność aspektu lub oddziaływania;
- znaczenie dla zainteresowanych stron, w tym pracowników organizacji.

Zasady przeprowadzania oceny aspektów środowiskowych określone są w procedurze PS-22 „Identyfikowanie, ocena aspektów środowiskowych oraz monitoring i nadzór nad znaczącymi aspektami środowiskowymi” i mogą być udostępniane zainteresowanym stronom. Ocena zgodności spełnienia wymagań prawnych i innych w odniesieniu do aspektów środowiskowych jest przeprowadzana raz w roku. Ocenę za 2023 r. przeprowadzono w czerwcu 2024 r. Zarząd oraz Biuro WFOŚiGW w Łodzi, mając na uwadze skalę wpływu własnej działalności na środowisko, doskonali działania zmierzające do zmniejszania negatywnego wpływu na nie, zwiększając jednocześnie efektywność finansowego wspierania przedsięwzięć. Podejmowane działania są zgodne z obowiązującą Polityką Zintegrowanego Systemu Zarządzania, Zintegrowanym Systemem Zarządzania (zgodnie z normami PN-EN ISO 9001:2015, PN-EN 14001:2015, EMAS oraz Systemem Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym).

Na podstawie procedury zarządzania ryzykiem w WFOŚiGW w Łodzi, kierownicy zespołów oraz osoby zatrudnione w wieloosobowych lub na samodzielnych stanowiskach pracy dokonują identyfikacji i oceny ryzyka w odniesieniu do celów i zadań realizowanych w podległych im komórkach organizacyjnych, w tym w odniesieniu do celów i zadań mających wpływ na aspekty środowiskowe pośrednie. Ryzyka rozumiane jako zagrożenia są identyfikowane i przyporządkowywane do odpowiedniego obszaru tj. do ryzyka strategicznego, finansowego, operacyjnego, zgodności, a następnie przypisane do określonej kategorii. Po dokonaniu analizy ryzyka i ustaleniu poziomu, dla którego może ono być akceptowalne, określa się metody przeciwdziałania dla ryzyka, wskazując jednocześnie ich właścicieli, metody przeciwdziałania oraz termin monitoringu. Analogiczne podejście jest stosowane w odniesieniu do szans.

Kompleksowe informacje o rodzaju i istotności występujących w Funduszu ryzyk i szans dokumentowane są w rejestrze. Następnie przeprowadza się monitoring dla ryzyk o poziomie istotności nieakceptowalnym. Wyniki monitoringu brane są pod uwagę w procesie ich identyfikacji przeprowadzanym w kolejnym roku. W roku 2023 Fundusz wykorzystywał oprogramowanie służące do

wspierania działań kontroli zarządczej oraz do identyfikacji i analizy ryzyka. Ryzyka i szanse zawarte są w Rejestrze, stanowiącym Załącznik nr 2 do Procedury Zarządzania Ryzykiem są monitorowane i podlegają ciągłemu doskonaleniu.

Aspekty bezpośrednie

Użytkowanie i eksploatacja nieruchomości, w której Fundusz prowadzi działalność w niewielkim zakresie wpływa na środowisko, dlatego związane z tym aspekty bezpośrednie ocenione zostały jako nieznaczące. Pracownicy Funduszu oszczędnie i racjonalnie gospodarują zasobami środowiska.

W procesie doskonalenia systemu zarządzania Fundusz koncentruje się na stałym ograniczaniu negatywnego wpływu na środowisko, związanego z następującymi bezpośrednimi aspektami środowiskowymi:

Tabela nr 2
Lista aspektów bezpośrednich

L.p.	Aspekt środowiskowy bezpośredni	Wpływ na środowisko
1.	Zużycie paliw płynnych	Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego m.in. dwutlenku węgla, tlenków siarki, tlenków azotu, pyłów; Zużywanie zasobów naturalnych (kopalin)
2.	Zużycie energii elektrycznej	
3.	Zużycie energii odnawialnej	
4.	Zużycie energii cieplnej (CO, ciepła woda)	
5.	Emisja gazów i pyłów do powietrza (źródła inne niż ogrzewanie)	Zanieczyszczenie powietrza, wzrost efektu cieplarnianego
6.	Emisja awaryjna fluorowanych gazów cieplarnianych (np. R407c, R410a)	
7.	Zużycie wody Pobór wody z wodociągu miejskiego	Zużywanie zasobów naturalnych
8.	Odprowadzanie ścieków sanitarnych poprzez instalację kanalizacyjną innego podmiotu, do miejskiej sieci kanalizacyjnej	Obciążanie środowiska ściekami
9.	Odprowadzenie ścieków deszczowych do własnego zbiornika retencyjnego	
10.	Odpad – odpadowy toner – kod: 160214	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych (drewna i wody), emisja gazów przy produkcji
11.	Odpad – papier i tektura – kod: 200101	
12.	Odpad – opakowania z papieru i tektury – kod: 150101	
13.	Odpad – opakowania z tworzyw sztucznych – kod: 150102	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji
14.	Odpad – opakowania ze szkła – kod: 150107	
15.	Odpad - zużyte źródła światła zawierające rtęć (np.: świetlówki, tzw. żarówki kompaktowe) kod: 160213*	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami;
16.	Odpad – monitory ekranowe, laptopy, kod: 160213*	

17.	Odpad – opakowania aerozolowe kod: 150111*	Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji
18.	Odpad – zużyte UPS kod: 160601*	
19.	Odpad – zużyte opakowania po substancjach niebezpiecznych (po farbach, rozpuszczalnikach, środkach chwastobójczych) – kod: 150110*	
20.	Odpad – substancje ropopochodne z separatora – kod: 130508	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji (Odbierane przez firmy zewnętrzne, zgodnie z umową/zleceniem)
21.	Odpad – zużyty sprzęt elektroniczny (np.: komputery, klawiatury, myszki, telefony komórkowe) – kod: 160214	
22.	Odpad zużyte baterie – kod: 160604, 160605	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami; Zużycie zasobów naturalnych, emisja gazów przy produkcji (Odbierane przez firmy zewnętrzne, komunalne)
23.	Odpady zielone – w grupie odpadów komunalnych – kod: 200201	
24.	Odpady komunalne (typowe pozostałości tzw. socjalno-bytowe)	
25.	Emisja hałasu	Zanieczyszczenie środowiska hałasem
26.	Zagrożenie wystąpienia poważnych awarii – zanieczyszczenie środowiska emisją zanieczyszczeń do powietrza*	Ewentualne zanieczyszczenie atmosfery
27.	Zagrożenie wystąpienia poważnych awarii – odpady powstałe w wyniku pożaru**	Obciążenie środowiska powstałymi odpadami

* Aspekty bezpośrednie stanowiące własność firm zewnętrznych lub oddawane wyspecjalizowanym firmom zewnętrznym

** Aspekty bezpośrednie przyszłe

Aspekty pośrednie

Pośrednie aspekty środowiskowe są aspektami znaczącymi i związane są z działalnością, do której powołany został Fundusz, zgodnie z zapisami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska.

W Strategii Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2021–2024 (opublikowanej na stronie internetowej – www.wfosigw.lodz.pl) określono cele środowiskowe, na które składają się:

Cele horyzontalne:

- I. Poprawa stanu środowiska poprzez wspieranie realizacji zobowiązań środowiskowych;
- II. Pełna absorpcja bezzwrotnych środków pochodzących z UE i innych środków zagranicznych;
- III. Kształtowanie kompetencji ekologicznych;
- IV. Wspieranie wdrażania innowacyjnych technologii środowiskowych.

Cele horyzontalne będą realizowane w ramach każdego z sześciu następujących **środowiskowych celów merytorycznych Funduszu**:

- I. Transformacja energetyczna gospodarki;
- II. Poprawa jakości powietrza;
- III. Adaptacja do zmian klimatu;
- IV. Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym gospodarowanie odpadami;
- V. Działania na rzecz ochrony przyrody;
- VI. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej.

Jednym z działań wspomagających realizację wszystkich celów, niezbędnym do wypełnienia misji i osiągnięcia merytorycznych celów środowiskowych Funduszu, jest edukacja ekologiczna, czyli działania w zakresie propagowania i pogłębiania wiedzy, kształtowania postaw proekologicznych oraz indywidualnej odpowiedzialności za środowisko.

Tabela nr 3
Lista aspektów pośrednich

L.p.	Merytoryczne cele środowiskowe pośrednie	Aspekt środowiskowy pośredni	Wpływ środowiskowy pośredni
1.	Transformacja energetyczna gospodarki/Poprawa jakości powietrza	Emisja pyłów i gazów; Hałas	Ograniczenie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego m.in. dwutlenku węgla, tlenków siarki, tlenków azotu, pyłów; Ograniczenie globalnego ocieplenia, niszczenia warstwy ozonowej i zakwaszenia atmosfery; Ograniczenie hałasu
2.	Gospodarka wodno-ściekowej	Intensywna eksploatacja wód podziemnych i powierzchniowych – zużycie zasobu naturalnego – wody; Powstawanie i odprowadzanie ścieków; Powódź – zniszczenie terenów – powstanie odpadów, powstawanie zanieczyszczonych wód podziemnych i powierzchniowych (ścieki); Intensywne rolnictwo – emisja do środowiska środków ochrony roślin oraz produktów ubocznych hodowli zwierząt gospodarskich, powstawanie odpadów – niekorzystne zmiany chemizmu gleb – zanieczyszczenie gleby, wód powierzchniowych i podziemnych	Zapobieganie, uniknięcie lub minimalizacja zużycia lub zanieczyszczenia zasobów wodnych; Stworzenie warunków do samoregulacji środowiska naturalnego; Wpływ na zachowanie we właściwym stanie ekosystemów wodnych; Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki; Ograniczanie skutków powodzi i ochrona przeciwpowodziowa

3.	Adaptacja do zmian klimatu	<p>Powstawanie odpadów, ścieków, emisja pyłów i gazów, ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych</p>	<p>Zapobieganie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, łagodzenie skutków powodzi, wichur, stepowienia, przeciwdziałanie wymieraniu gatunków roślin i zwierząt, ochrona przed gatunkami inwazyjnymi i obcymi.</p> <p>Wzrost możliwości oszczędzania i retencjonowania wody, w tym zagospodarowanie wód opadowych,</p> <p>Wzmocnienie systemu ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych (powódź, susza) oraz poważnych awarii.</p> <p>Usprawnianie usuwania skutków zagrożeń naturalnych.</p> <p>Wzmocnienie wybranych elementów zarządzania środowiskiem, w tym monitoringu środowiska.</p>
4.	Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym gospodarowanie odpadami	<p>Powstawanie odpadów;</p> <p>Powódź, wichury, pożary – zniszczenie terenów – powstawanie odpadów, zanieczyszczonych wód podziemnych i powierzchniowych;</p> <p>Intensywne rolnictwo – zniszczenie terenów – powstawanie odpadów – zanieczyszczona gleba, wód powierzchniowych i podziemnych</p>	<p>Racjonalne wykorzystanie zasobów. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów.</p> <p>Zwiększenie masy odpadów poddanych recyklingowi bądź innym procesom odzysku. Ograniczenie masy składowanych odpadów. Likwidacja szkodliwego oddziaływania wyrobów zawierających azbest.</p> <p>Regeneracja gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych.</p> <p>Przywrócenie wartości użytkowych lub przyrodniczych terenom zniszczonym przez działalność człowieka.</p> <p>Ograniczenie lub uniknięcie zanieczyszczenia gruntu.</p>
5.	Działania na rzecz ochrony przyrody	<p>Zabudowa terenów – ograniczanie powierzchni biologicznie czynnych;</p> <p>Wprowadzanie organizmów obcych do środowiska;</p> <p>Nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych – zużycie wód, wykorzystanie terenów;</p> <p>Powstawanie odpadów;</p>	<p>Czynna i bierna ochrona gatunków, siedlisk i ekosystemów; zmniejszenie niekorzystnego wpływu gatunków obcych i inwazyjnych; zwiększanie terenów zieleni i nowe nasadzenia, z uwzględnieniem roślin miododajnych, prace pielęgnacyjne i zabezpieczające drzew; prowadzenie monitoringu przyrodniczego w celu lepszego poznania i zinventaryzowania zasobów siedlisk i gatunków, a co za tym idzie lepszego zarządzania zasobami naturalnymi; tworzenie infrastruktury w celach edukacyjnych, ukierunkowania ruchu</p>

		Intensywne rolnictwo – zniszczenie terenów – powstawanie odpadów – zanieczyszczonej gleby, wód powierzchniowych i podziemnych (ścieki)	turystycznego i ograniczenia antropopresji na terenach objętych ochroną.
--	--	---	--

Zarządzanie aspektami środowiskowymi

Fundusz wspiera w formie preferencyjnego dofinansowania przedsięwzięcia wskazane w ustawie Prawo ochrony środowiska. Udzielanie pomocy finansowej następuje w formie finansowania zwrotnego, które stanowią pożyczki, a także finansowania bezzwrotnego, które stanowią:

- dotacje;
- przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym;
- nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej;
- inne wydatki na ochronę środowiska.

Podstawową formę wydatkowania środków przez Fundusz stanowią pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach, które mogą być częściowo umorzone. Ustalając zasady i warunki dofinansowywania przedsięwzięć, ogłaszając programy priorytetowe oraz konkursy zgodne z celami i priorytetami wynikającymi z wojewódzkiego programu ochrony środowiska, Fundusz wnosi swój wkład w ciągłą poprawę stanu środowiska w województwie łódzkim. Biorąc pod uwagę charakter działalności Funduszu, jego misję i cel generalny, pośrednie aspekty środowiskowe zostały uznane jako znaczące.

Aspekty środowiskowe w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi są identyfikowane, oceniane raz w roku, przed Przeglądem Zarządzania oraz na bieżąco nadzorowane.

Cele i zadania środowiskowe

Cele i zadania środowiskowe związane z aspektami środowiskowymi bezpośrednimi

Podstawą opracowania celów i zadań środowiskowych jest Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Cele ogólne zostały opracowane na podstawie zidentyfikowanych aspektów środowiskowych i stanowią punkt wyjścia do wskazania celów szczegółowych i zadań środowiskowych na dany rok.

Niżej wymienione cele i zadania związane z użytkowaniem i eksploatacją nieruchomości, w której Fundusz prowadzi działalność są monitorowane.

Cele ogólne:

- I. Racjonalne korzystanie z materiałów biurowych.
- II. Racjonalne korzystanie z zasobów i sprzętu biurowego.

Cele szczegółowe:**1. Ograniczanie zużycia energii elektrycznej**

Zadania:

- 1.1. Podnoszenie świadomości pracowników w zakresie konieczności oszczędzania energii tj. np. wyłączanie światła, korzystanie z drukarek i komputerów w trybie „oszczędzania energii”.
- 1.2. Monitorowanie i bieżąca wymiana sprzętu elektrycznego i elektronicznego będącego na wyposażeniu Biura.

2. Ograniczanie zużycia wody

Zadania:

- 2.1. Podnoszenie świadomości pracowników w zakresie konieczności oszczędzania wody, montaż w budynku baterii umywalkowych na fotokomórkę.
- 2.2. Monitorowanie poprawnego działania instalacji wodno-kanalizacyjnej na terenie Biura – niezwłoczne reagowanie na awarie.

3. Ograniczanie zużycia papieru

Zadania:

- 3.1. Drukowanie dwustronne.
- 3.2. Elektroniczny obieg niektórych dokumentów wewnętrznych i zewnętrznych za pośrednictwem poczty elektronicznej i ePUAP.

4. Utrzymanie selektywnej zbiórki odpadów

Zadania:

- 4.1. Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, zgodnie z wymaganiami prawa lokalnego.
- 4.2. Prowadzenie zbiórki tonerów oraz sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
- 4.3. Dokonywanie systematycznych przeglądów miejsc magazynowania odpadów.

Cele i zadania środowiskowe związane z aspektami środowiskowymi pośrednimi

Cele i zadania długoterminowe związane z aspektami pośrednimi zostały określone w Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na lata 2021–2024 zatwierdzonej uchwałą Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi nr 86/IX/2020 z dnia 30.09.2020 r.

Cele i zadania krótkoterminowe wynikają z „Listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi” ustalane są każdego roku na rok kolejny oraz z uchwalanych programów priorytetowych i ogłaszanych konkursów.

Zarządzanie środowiskowe aspektami pośrednimi odbywa się poprzez realizację założeń w zakresie działalności ustawowej przyjętych do Planu działalności WFOŚiGW w Łodzi na dany rok, w tym w ramach przyjętych budżetów programów priorytetowych i konkursów.

Plan Działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2023 rok został przyjęty w dniu 28.11.2022 r. Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 118/XI/2022, zmieniony w dniu 27 lipca 2023 r. Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 69/VII/2023, a następnie w dniu 29 listopada 2023 r. Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 131/XI/2023.

Poniżej zaprezentowano cele i zadania wynikające z Listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi na 2023 rok zatwierdzonej uchwałą Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi nr 38/VI/2022 z dnia 27 czerwca 2022 r. (kolejność pozycji na Liście przedsięwzięć priorytetowych została dostosowana do opisu aspektów pośrednich w niniejszej deklaracji).

OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

- 1.1 Prace rewaloryzacyjne realizowane na terenach lub obiektach objętych ochroną, zgodnie z:
  - ustawą o ochronie przyrody;
  - ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – dotyczy terenów publicznie dostępnych.
- 1.2 Zachowanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę cennych siedlisk przyrodniczych, cennych gatunków zwierząt, roślin, grzybów i ich siedlisk na obszarach NATURA 2000, w parkach krajobrazowych, rezerwach, obszarach chronionego krajobrazu i na innych formach obszarowych ochrony przyrody.
- 1.3 Wspieranie rozwoju urządzonej zieleni na terenach zurbanizowanych.

OCHRONA POWIETRZA

- 2.1. Inwestycje prowadzące do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i ciepłej oraz ograniczenia bądź uniknięcia emisji gazów oraz pyłów, w tym realizacja zadań wynikających z programów ochrony powietrza.
- 2.2 Inwestycje w odnawialne źródła energii, w tym wykorzystanie energii z wód geotermalnych.
- 2.3 Inwestycje mające na celu modernizację systemów zaopatrzenia w ciepło (dotyczące zarówno wytwarzania jak i dystrybucji ciepła).
- 2.4 Wspieranie rozwoju ekologicznych form transportu zeroemisyjnego oraz niskoemisyjnego, w tym elektromobilności.

OCHRONA POWIERZNI ZIEMI

- 3.1 Budowa infrastruktury służącej selektywnemu zbieraniu odpadów, w tym wspieranie zbiórki bioodpadów oraz instalacji do ich przetwarzania.
- 3.2 Budowa, rozbudowa lub modernizacja instalacji służących do zagospodarowania odpadów komunalnych, budowlanych i rozbiórkowych.
- 3.3 Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.
- 3.4 Wspieranie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych.

OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI

- 4.1 Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki ściekowej realizowane w aglomeracjach ujętych w aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
- 4.2 Budowa infrastruktury z zakresu gospodarki ściekowej na terenach o zabudowie rozproszonej.
- 4.3 Zagospodarowanie wód opadowych.
- 4.4 Działania służące osiągnięciu celów środowiskowych, przewidziane do realizacji zgodnie z obowiązującymi planami gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy.

INNE DZIAŁANIA OCHRONY ŚRODOWISKA I PROJEKTY MIĘDZYDZIEDZINOWE

- 5.1 Adaptacja do zmian klimatu, w tym dofinansowanie błękitno-zielonej infrastruktury.

- 5.2 Realizacja zadań związanych z zapobieganiem i likwidacją skutków działania żywiołów oraz poważnych awarii i ich skutków między innymi z uwzględnieniem zapisów planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planów przeciwdziałania skutkom suszy.
- 5.3 Realizacja zadań z zakresu edukacji ekologicznej mająca na celu wzrost wiedzy z zakresu ochrony środowiska oraz kształtowanie postaw proekologicznych.
- 5.4 Monitoring siedlisk przyrodniczych.

W 2023 r. w pierwszej kolejności dofinansowane były inwestycje:

- współfinansowane z budżetu Unii Europejskiej lub przy udziale innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną;
- dla których Fundusz ogłosił programy priorytetowe lub konkursy;
- realizowane w wyniku przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim i gminnym.

Ponadto Fundusz dofinansowywał działania mające na celu kształtowanie i wzmacnianie świadomości ekologicznej społeczeństwa, dzięki zwiększaniu poziomu kompetencji ekologicznych (tj. wiedzy o środowisku, praktycznych umiejętności oraz proekologicznej motywacji do zmiany postaw i codziennych zachowań).

Poniżej zaprezentowano programy priorytetowe oraz konkursy ogłoszone przez WFOŚiGW w Łodzi służące osiągnięciu wyznaczonych celów.

1. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH WFOŚiGW W ŁODZI

3.1. Program Priorytetowy „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego”

Cel Programu: Poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie przedsięwzięć mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

3.1.1. Program Priorytetowy „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego – II edycja”

Zawieranie umów przewidziano na lata 2021-2022. Okres wydatkowania środków do 30 listopada 2023 r. Wskaźniki osiągnięcia celu Programu:

- efekt rzeczowy – wykonanie 1.000 szt. podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej,
- efekt ekologiczny – równoważna liczba mieszkańców obsługiwana przez nowo wybudowane podłączenia budynków do kanalizacji sanitarnej wyniesie 3.000 RLM.

Tabela nr 4
Realizacja Programu Priorytetowego
„Wykonanie podłączeń kanalizacyjnych – II edycja” w latach 2021-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2021-2022* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021-2023 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	3.326.157,00	2.542.311,08	2.542.311,08	0,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

W 2023 r. Fundusz wypłacił, na podstawie umów zawartych w latach 2021-2022, kwotę w łącznej wysokości 1.330.813,43 zł. W ramach zawartych umów wykonano 956 szt. podłączeń do kanalizacji sanitarnej, co pozwoliło na uzyskanie efektu ekologicznego w wysokości 3.486 RLM.

3.1.2. Program Priorytetowy „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego – III edycja”

Zawieranie umów przewidziano na lata 2023-2024, a wydatkowanie środków możliwe jest do 30 listopada 2025 r. Wskaźniki osiągnięcia celu Programu:

- efekt rzeczowy – wykonanie 1.000 szt. podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej,
- efekt ekologiczny – równoważna liczba mieszkańców obsługiwana przez nowo wybudowane podłączenia budynków do kanalizacji sanitarnej wyniesie 3.000 RLM.

Tabela nr 5
Realizacja Programu Priorytetowego
„Wykonanie podłączeń kanalizacyjnych – III edycja” w 2023 roku

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2023 roku [zł]	Kwota wypłacona w 2023 roku [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	1.101.600,00	1.101.587,00	139.822,26	961.647,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W 2023 r. Fundusz wypłacił kwotę w łącznej wysokości 139.822,26 zł. Planowany do osiągnięcia, z zawartych w 2023 r. umów, efekt ekologiczny to 1.124 RLM. W 2023 r. w ramach zawartych umów wykonano 142 szt. podłączeń do kanalizacji sanitarnej.

3.2. Program Priorytetowy „Wsparcie gospodarki ściekowej”

Cel Programu: Poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie zadań mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

3.2.1. Program Priorytetowy „Wsparcie gospodarki ściekowej” (I edycja)

Zawieranie umów przewidziano na lata 2020-2021. Zadania realizowane w ramach Programu powinny się zakończyć do 31 października 2023 r., natomiast wypłata dofinansowania nastąpiła do dnia 31 grudnia 2023 r.

Tabela nr 6
Realizacja Programu Priorytetowego
„Wsparcie gospodarki ściekowej” - I edycja - w latach 2020-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2020-2021* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2020-2023 [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	19.804.493,00	14.333.371,00	14.333.371,00	0,00
Dotacja	8.487.572,00	6.142.805,00	6.142.805,00	0,00
RAZEM	28.292.065,00	20.476.176,00	20.476.176,00	0,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

W ramach ww. Programu w 2023 r. Fundusz wypłacił kwotę w łącznej wysokości 1.519.846,00 zł, w tym 1.063.893,00 zł w formie pożyczki i 455.953,00 zł w formie dotacji.

Tabela nr 7
Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego
„Wsparcie gospodarki ściekowej” - I edycja

Wskaźnik celu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z umów zawartych w latach 2020-2021
Budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków	szt.	3	4
Budowa lub przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej	m.b.	8.000,00	71.788,00

3.2.2. Program Priorytetowy „Wsparcie gospodarki ściekowej – II edycja”

Zawieranie umów przewidziano na lata 2022-2023. Zadania realizowane w ramach Programu powinny się zakończyć do 31.10.2025 r., natomiast wypłata dofinansowania powinna nastąpić do dnia 31.12.2025 r.

Tabela nr 8
Realizacja Programu Priorytetowego
„Wsparcie gospodarki ściekowej – II edycja” w latach 2022-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2022-2023* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2022-2023 [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	12.000.000,00	9.789.316,00	5.877.544,00	3.911.772,00
Dotacja	8.000.000,00	6.526.176,00	3.918.342,00	2.607.834,00
RAZEM	20.000.000,00	16.315.492,00	9.795.886,00	6.519.606,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

W ramach powyższego Programu w 2023 r. zawarto 5 umów na łączną kwotę 8.124.777,00 zł, w tym 4.874.876,00 zł w formie pożyczki i 3.249.901,00 zł w formie dotacji. W ramach ww. Programu w 2023 r. Fundusz wypłacił kwotę w łącznej wysokości 7.169.019,00 zł.

Tabela nr 9
Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego
„Wsparcie gospodarki ściekowej – II edycja”

Wskaźnik celu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Planowane wskaźniki z umów zawartych w latach 2022-2023
Budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków	szt.	4	2
Budowa lub przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej	m.b.	8.000,00	36.356,00

3.3. Program Priorytetowy „EkoOczyszczalnia - instalacja przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków”

Cel Programu: Poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie zadań mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

Zadania realizowane w ramach Programu powinny się zakończyć do 30.11.2022 r., natomiast wypłata dofinansowania powinna nastąpić do dnia 30.06.2023 r. Wskaźniki osiągnięcia celu Programu:

- efekt rzeczowy - wykonanie 600 szt. PBOŚ,
- efekt ekologiczny - równoważna liczba mieszkańców obsługiwana przez nowo wybudowane PBOŚ wyniesie 1.800 RLM.

Tabela nr 10
Realizacja Programu Priorytetowego
„EkoOczyszczalnia - instalacja przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków”
w latach 2021-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2021-2022* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021-2023 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	628.574,00	555.427,88	555.427,88	0,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

W 2023 r. Fundusz wypłacił, na podstawie umów zawartych w latach 2021-2022, kwotę w łącznej wysokości 337.927,88 zł. W ramach całego Programu Priorytetowego wybudowano 90 szt. PBOŚ o łącznej przepustowości 122,08 m³/d. PBOŚ umożliwią oczyszczenie ścieków bytowych w ilości ok. 44.557,00 m³/rok. Planowany efekt ekologiczny z tytułu zawartych umów wynosi 388 RLM. Wskaźniki osiągnięcia celu nie zostały zmienione i dostosowane do zmniejszonego budżetu Programu Priorytetowego.

3.4. Program Priorytetowy „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego”

Cel Programu: Wspomaganie gospodarki ściekowej województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie realizacji przez osoby fizyczne zadań polegających na wykonaniu przydomowych oczyszczalni ścieków (POŚ) o wydajności poniżej 5 m³/d, w celu umożliwienia oczyszczenia ścieków socjalno-bytowych na terenach, dla których nie jest przewidywana budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej. W 2023 r. realizowane były wypłaty dotacji bezpośrednio dla osób fizycznych w ramach dwóch edycji Programu.

3.4.1. Program Priorytetowy „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego na 2022 rok”

W 2023 r. wypłacono dotacje w łącznej wysokości 596.972,15 zł.

Tabela nr 11
Realizacja Programu Priorytetowego
„Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków...”
w latach 2022-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w roku 2022* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2022-2023 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach** [zł]
Dotacja	1.290.000,00	1.091.507,50	1.083.699,65	7.000,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

** kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania, wypowiedzeniach, rezygnacjach

W ramach Programu wykonano łącznie 156 szt. przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków, w tym 86 szt. w 2023 r. Efekty ekologiczne uzyskane z zawartych umów wynoszą łącznie 626 RLM, w tym osiągnięte w roku 2023 – 345 RLM.

Tabela nr 12
Osiągnięte wskaźniki celu Programu Priorytetowego
„Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków...”
w latach 2022-2023

Wskaźnik celu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Planowane wskaźniki z umów zawartych w roku 2022	Osiągnięte wskaźniki w latach 2022-2023
Wykonanie przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków	szt.	80	186	156
Równoważna liczba mieszkańców obsługiwana przez nowowytbudowane przydomowe biologiczne oczyszczalnie ścieków	RLM	200	746	626

3.4.2. Program Priorytetowy „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego na 2023 rok”

Umowy zostały zawarte w 2023 r. Wydatkowanie środków powinno nastąpić do 31 grudnia 2024 r. W ramach ogłoszonego w 2023 r. ww. Programu Priorytetowego zawartych zostało 209 umów.

Tabela nr 13
Realizacja Programu Priorytetowego „Dotacje dla osób fizycznych
na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków...” w roku 2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	1.446.000,00	1.439.143,50	570.921,50	868.222,00

Efekty ekologiczne planowane do uzyskania z umów zawartych w ramach Programu wynoszą łącznie 820 RLM, w tym osiągnięte w 2023 r. – 336 RLM.

3.5. Program Priorytetowy „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych na terenie województwa łódzkiego.”

Cel Programu: Wspomaganie gospodarki ściekowej województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie realizacji przez osoby fizyczne zadań polegających na wykonaniu przyłączy kanalizacyjnych do istniejącej/nowobudowanej sieci kanalizacyjnej, w celu umożliwienia oczyszczenia ścieków socjalno-bytowych. W 2023 r. realizowane były wypłaty dotacji bezpośrednio dla osób fizycznych w ramach dwóch edycji Programu.

3.5.1 Program Priorytetowy „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych na terenie województwa łódzkiego na 2022 rok”

W ramach ww. Programu w 2022 r. zawarto 230 umów. W 2023 r. wypłacono kwotę 337.434,37 zł.

Tabela nr 14
Realizacja Programu Priorytetowego
„Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych...” w latach 2022-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w roku 2022* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2022-2023 [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach** [zł]
Dotacja	890.000,00	775.562,94	702.414,11	4.000,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

** kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania, wypowiedzeniach, rezygnacjach

Tabela nr 15
Wskaźniki celu Programu Priorytetowego
„Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych...” w latach 2022-2023

Wskaźnik celu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Planowane wskaźniki z umów zawartych w roku 2022	Osiągnięte wskaźniki w latach 2022-2023
Wykonanie podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej	szt.	75	230	202
Równoważna liczba mieszkańców obsługiwana przez nowowybudowane podłączenia budynków do kanalizacji sanitarnej	RLM	180	734	646

W 2023 r. wykonano 95 szt. podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej, a efekt ekologiczny w postaci równoważnej liczby mieszkańców (RLM) obsługiwanych przez nowo wybudowane podłączenia budynków do kanalizacji sanitarnej wyniósł 294 RLM.

3.5.2. Program Priorytetowy „Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych na terenie województwa łódzkiego na 2023 rok”

Wskaźnik celu Programu do osiągnięcia w latach 2023-2024 ustalono na poziomie 1.350 RLM. Umowy zostały zawarte w 2023 r. Wydatkowanie środków powinno nastąpić do 31 grudnia 2024 r. W ramach ogłoszonego w 2023 r. ww. Programu zawartych zostało 391.

Tabela nr 16
Realizacja Programu Priorytetowego
„Dotacje dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych...” w roku 2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	1.587.000,00	1.528.904,00	767.928,61	690.086,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Efekty ekologiczne planowane do uzyskania z umów zawartych w ramach Programu wynoszą łącznie 1.328 RLM. W 2023 r. osiągnięto efekt 703 RLM.

3.6. Program Priorytetowy „Racjonalizacja zużycia energii (RZE) w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych”.

Cel Programu: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację inwestycji polegających na kompleksowej modernizacji budynków służącej racjonalizacji zużycia energii oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

3.6.1. Program Priorytetowy „Racjonalizacja zużycia energii (RZE) w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – V edycja”

W 2023 r. nie zawierano umów w ramach powyższej edycji Programu, następowały tylko wypłaty środków. W 2023 r. wypłacono kwotę w łącznej wysokości 13.828.645,75 zł, z czego 3.953.186,82 zł w formie pożyczki i 9.875.458,93 zł w formie dotacji.

Tabela nr 17
Realizacja Programu Priorytetowego
„RZE w budynkach użyteczności publicznej ... - V edycja” w latach 2021-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2021-2022* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021-2023 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	18.000.000,00	9.430.286,21	7.264.303,00	2.165.983,21
Dotacja	42.000.000,00	21.917.578,49	16.903.686,68	5.013.891,81
RAZEM	60.000.000,00	31.347.864,70	24.167.989,68	7.179.875,02

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

3.6.2. Program Priorytetowy „Racjonalizacja zużycia energii (RZE) w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych”.

W ramach ww. Programu wdrażanego w latach 2023-2024, Fundusz zawarł w 2023 r. 7 umów o dofinansowanie, w tym 3 umowy w formie dotacji oraz 4 umowy w formie pożyczki i dotacji.

Tabela nr 18
Realizacja Programu Priorytetowego
„RZE w budynkach użyteczności publicznej...” w roku 2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	20.000.000,00	19.536.778,00	2.959.024,00	16.577.754,00

Tabela nr 19
Wsparcie pożyczkowe Programu Priorytetowego „RZE w budynkach użyteczności publicznej...” w roku 2023 (tryb ciągły)

Forma dofinansowania	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka*	4.634.535,00	0,00	4.634.535,00

*Umowy pożyczki zawarte zgodnie z koncepcją uzupełnienia dotacji pożyczką na pokrycie udziału własnego beneficjenta. Kwota dofinansowania udzielona została ze środków poza budżetem Programu Priorytetowego w tzw. trybie ciągłym.

Tabela nr 20
Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego
„RZE w budynkach użyteczności publicznej ...” w roku 2023

Wskaźnik celu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z umów zawartych w roku 2023
Liczba wykonanych prac termomodernizacyjnych	szt.	20	9
Redukcja lub uniknięcie CO ₂ do atmosfery	Mg	3.500	1.515*

* efekt ekologiczny planowany do osiągnięcia z umów zawartych w roku 2023 w latach kolejnych

3.7. Program Priorytetowy „EKO Latarnia - Poprawa efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego”

Cel Programu: Ograniczenie bądź uniknięcie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz uzyskanie oszczędności energii elektrycznej poprzez realizację inwestycji w zakresie systemów oświetlenia energooszczędnego wyposażonych w inteligentne systemy sterowania oświetleniem.

3.7.1. Program Priorytetowy „EKO Latarnia - Poprawa efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego” (I edycja)

W 2023 r. nie zawierano umów w ramach powyższej edycji Programu, następowały tylko wypłaty środków - wypłacono kwotę w łącznej wysokości 5.047.165,00 zł, z czego 3.028.301,00 zł w formie pożyczki i 2.018.864,00 zł w formie dotacji.

Tabela nr 21
Realizacja Programu Priorytetowego
„EKO Latarnia...” (I edycja) w latach 2020-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2020-2021* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2020-2023 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach** [zł]
Pożyczka	6.750.000,00	4.620.953,71	4.620.953,71	0,00
Dotacja	4.500.000,00	3.080.632,46	3.080.630,46	0,00
RAZEM	11.250.000,00	7.701.586,17	7.701.584,17	0,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

** kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Tabela nr 22
Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego „EKO Latarnia...” (I edycja)

Wskaźniki celu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Planowany wskaźnik z zawartych umów w latach 2020-2021	Osiągnięty wskaźnik
Liczba wykonanych punktów świetlnych	szt.	1.500	7.026	7.026
Redukcja emisji CO ₂ do atmosfery	Mg	600	1.884	175*

* efekty ekologiczne osiągnięte w latach 2020-2023

3.7.2 Program Priorytetowy „EKO Latarnia - Poprawa efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego – II edycja”

W ramach ww. Programu Fundusz zawarł w 2023 r. 3 umowy o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji na łączną kwotę 4.617.372,00 zł, w tym na kwotę 2.770.429,00 zł w formie pożyczki oraz 1.846.943,00 zł w formie dotacji.

Tabela nr 23
Realizacja Programu Priorytetowego
„EKO Latarnia... - II edycja” w latach 2022-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2022-2023* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2022-2023 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	10.567.500,00	9.156.014,20	6.385.585,20	2.770.429,00
Dotacja	7.045.000,00	6.103.999,80	4.257.056,80	1.846.943,00
RAZEM	17.612.500,00	15.260.014,00	10.642.642,00	4.617.372,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Z umów zawartych w 2023 r. w ramach tej edycji Programu nie wypłacono środków w 2023 r.

Tabela nr 24
Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego
„EKO Latarnia... - II edycja”

Wskaźniki celu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z zawartych umów w 2022 r.	Plan z zawartych umów w 2023 r.
Liczba wykonanych punktów świetlnych	szt.	2.000	6.357	1.752
Redukcja emisji CO ₂ do atmosfery	Mg	600	990*	516*

* efekt ekologiczny planowany do osiągnięcia w latach kolejnych

Wskaźniki celu Programu oszacowane były dla standardowych wielkości wykonywanych inwestycji w zakresie systemów oświetlenia energooszczędnego. Przekroczenie przedmiotowego wskaźnika wynika m.in. z zawartej w 2022 r. umowy ze spółką Oświetlenie Uliczne i Drogowe sp. z o.o., w której modernizacja infrastruktury oświetlenia drogowego została przeprowadzona dla części infrastruktury znajdującej się na terenie 9 gmin. Oprócz wymiany istniejących opraw (2.904 szt.), przewidziany jest również montaż dodatkowych 2.449 szt. opraw (dogęszczanie linii) w celu spełnienia wymagań normy oświetleniowej PN-EN 13201:2016.

3.8. Program Priorytetowy „EkoRemiza - Termomodernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery”

Cel Programu: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację inwestycji polegających na kompleksowej modernizacji budynków strażnic ochotniczych straży pożarnych, znajdujących się na terenie województwa łódzkiego, prowadzącej do racjonalizacji zużycia energii. Pomoc udzielana była w formie dotacji.

3.8.1. Program Priorytetowy „EkoRemiza - Termomodernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery - II edycja”

W 2023 r. nie zawierano umów w ramach powyższej edycji Programu, następowały tylko wypłaty środków. W 2023 r. na podstawie umów zawartych w 2021 r., wypłacono środki w wysokości 1.347.380,46 zł.

Tabela nr 25
Realizacja Programu Priorytetowego
„EkoRemiza... - II edycja” w latach 2021-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w roku 2021* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2021-2023 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach** [zł]
Dotacja	6.536.500,00	5.924.793,17	5.803.748,17	113.668,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

** kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Tabela nr 26
Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego
„EkoRemiza ... - II edycja”

Rodzaj efektu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Planowany wskaźnik z zawartych umów w 2021 r.	Osiągnięty wskaźnik
Ilość wykonanych prac termomodernizacyjnych	szt.	15	18	17
Redukcja lub uniknięcie CO ₂ do atmosfery	Mg	400	1.102,6*	44,8**

* efekt ekologiczny planowany do osiągnięcia w latach kolejnych

** efekt ekologiczny osiągnięty w latach 2021-2023

3.8.2. Program Priorytetowy „EkoRemiza - Termomodernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – III edycja”

W 2023 r. nie zawierano umów w ramach powyższej edycji Programu, następowały tylko wypłaty środków. W 2023 r. na podstawie umów zawartych w 2022 r., wypłacono środki w wysokości 4.046.388,00 zł.

Tabela nr 27
Realizacja Programu Priorytetowego „EkoRemiza... - III edycja” w latach 2022-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w roku 2022* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2022-2023 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	10.000.000,00	9.335.041,00	4.966.422,00	4.368.619,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Tabela nr 28
Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego „EkoRemiza ... - III edycja”

Rodzaj efektu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Planowany wskaźnik z zawartych umów w 2022 r.	Osiągnięty wskaźnik
Ilość wykonanych prac termomodernizacyjnych	szt.	15	19	17
Redukcja lub uniknięcie CO ₂ do atmosfery	Mg	400	1.126,3*	0

* efekt ekologiczny planowany do osiągnięcia w latach kolejnych

3.8.3. Program Priorytetowy „EkoRemiza - Termomodernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – IV edycja”

W ramach ww. Programu Fundusz w 2023 r. zawarł 18 umów o dofinansowanie w formie dotacji.

Tabela nr 29
Realizacja Programu Priorytetowego „EkoRemiza... - IV edycja” w roku 2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	11.600.000,00	11.549.172,00	0,00	11.549.172,00

Tabela nr 30
Planowane wskaźniki celu Programu Priorytetowego „EkoRemiza... - IV edycja”

Wskaźniki celu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z umów zawartych w roku 2023
Liczba wykonanych prac termomodernizacyjnych	szt.	15	18
Redukcja lub uniknięcie CO ₂ do atmosfery	Mg	400	686,58*

* efekt ekologiczny planowany do osiągnięcia w latach kolejnych

Wskaźniki celu oszacowane były dla proponowanej w pierwotnym brzmieniu Programu kwoty wsparcia tj. dla kwoty dotacji w wysokości 9 mln zł. Ze względu na bardzo duże zainteresowanie ochotniczych straży pożarnych realizacją zadań termomodernizacyjnych, nastąpiło zwiększenie budżetu Programu. W związku z powyższym wskaźniki do osiągnięcia wynikające z zawartych umów są wyższe w stosunku do założonych w ramach pierwotnego budżetu.

3.9. Program Priorytetowy „EkoAuto – Łódzki Rozwój Elektromobilności”

Cel Programu: Zmniejszenie negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi i środowisko w związku z emisją zanieczyszczeń pochodzących z transportu na terenie województwa łódzkiego. Dofinansowanie udzielane było w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji warunkowane było zaciągnięciem pożyczki.

3.9.1. Program Priorytetowy „EkoAuto – Łódzki Rozwój Elektromobilności” (I edycja)

Program ogłoszony został w 2021 roku. Umowy zawarte zostały w roku 2022, a w 2023 r. następowały tylko wypłaty środków, wypłacono kwotę 1.512.275,42 zł.

Tabela nr 31
Realizacja Programu Priorytetowego „EkoAuto ...” (I edycja) w latach 2022-2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w 2022* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2022-2023 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	2.400.000,00	754.423,77	754.423,77	0,00
Dotacja	3.600.000,00	757.851,65	757.851,65	0,00
RAZEM	6.000.000,00	1.512.275,42	1.512.275,42	0,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Tabela nr 32
Program Priorytetowy „EkoAuto...” (I edycja) - osiągnięte wskaźniki celu w latach 2022-2023

Wskaźniki celu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Realizacja z umów zawartych w roku 2022
Liczba zakupionych pojazdów	szt.	25	8
Liczba wybudowanych stacji lub punktów ładowania	szt.	10	6

Niska realizacja wskaźników wynika z małego zainteresowania wnioskodawców Programem. Spowodowane to mogło być wzrostem cen rynkowych oraz długim terminem oczekiwania na samochody elektryczne.

3.9.2. Program Priorytetowy „EkoAuto – Łódzki Rozwój Elektromobilności- II edycja”

W ramach ww. Programu wdrażanego w latach 2023-2024, Fundusz w 2023 r. zawarł 2 umowy o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji.

Tabela nr 33
Realizacja Programu Priorytetowego „EkoAuto...- II edycja” w roku 2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu na lata 2023-2024 [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	1.200.000,00	144.000,00	57.360,00	86.640,00
Dotacja	1.800.000,00	216.000,00	86.040,00	129.960,00
RAZEM	3.000.000,00	360.000,00	143.400,00	216.600,00

Tabela nr 34
Program Priorytetowy „EkoAuto ... - II edycja” - planowane wskaźniki celu

Wskaźnik celu	Jednostka	Wskaźnik osiągnięcia celu Programu	Plan z umów zawartych w roku 2023
Liczba zakupionych pojazdów	szt.	15	2
Liczba wybudowanych stacji lub punktów ładowania	szt.	5	0

3.10. Program Priorytetowy: Niezwłoczne usuwanie odpadów ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska - II edycja

Cel Programu: Likwidacja zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych poprzez dofinansowanie kosztów usunięcia odpadów i gospodarowania nimi w przypadku, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Wdrażanie Programu przewidziane jest na lata 2022-2024 r. (do końca czerwca). Termin realizacji zadań możliwy jest do 31.12.2024 r., a termin wydatkowania środków do 31.03.2025 r.

Wskaźniki osiągnięcia celu Programu: łączna masa odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu to co najmniej 647 Mg.

W 2023 r. zawarto 2 umowy.

Tabela nr 35
Realizacja Programu Priorytetowego
„Niezwłoczne usuwanie odpadów ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska - II edycja” w roku 2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty kolejnych latach [zł]
Pożyczka	1.750.000,00	1.750.000,00	10.000,00	1.740.000,00
Dotacja	7.000.000,00	7.000.000,00	40.000,00	6.960.000,00
RAZEM	8.750.000,00	8.750.000,00	50.000,00	8.700.000,00

W ramach ww. umów zaplanowano unieszkodliwienie łącznie ok. 647,5 Mg odpadów.

3.11. Program Priorytetowy „Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego na 2023 rok”

Cel Programu: Wspomaganie oczyszczania województwa łódzkiego z azbestu poprzez dofinansowanie zadań związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest realizowanych przez osoby fizyczne.

Wskaźnik celu Programu do osiągnięcia w roku 2023 ustalono na poziomie - 900 Mg.

Zgodnie z zapisami programu umowy zostały zawarte w 2023 r., a wydatkowanie środków nastąpiło do 31.12.2023 r.

Tabela nr 36
Realizacja Programu Priorytetowego
„Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest...” w 2023 r.

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja	467.000,00	431.157,20	414.616,60	0,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W 2023 r. zawarto 197 umowy. Realizacja Programu zakończyła się w 2023 r. łączny osiągnięty efekt z zawartych umów to 832,13 Mg.

3.12. Program Priorytetowy „Rewaloryzacja zabytkowych parków województwa łódzkiego”

Cel Programu: Zachowanie i ochrona dziedzictwa historyczno-przyrodniczo-kulturowego parków poprzez ich rewaloryzację, dostosowanie parków do potrzeb społecznych i edukacyjnych oraz umożliwienie społeczeństwu korzystania z ich walorów przyrodniczych. Program ukierunkowany jest na finansowe wsparcie działań dotyczących zabytków w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami będących parkami.

3.12.1. Program Priorytetowy „Rewaloryzacja zabytkowych parków województwa łódzkiego” (I edycja)

W ramach I edycji Programu z 5 umów zawartych, w 2021 r. zakończono 3 zadania, 1 umowa została realizowana w 2022 r., natomiast z 1 umowy nastąpiła rezygnacja w 2021 r.

Termin wydatkowania środków w ramach Programu został wydłużony do 30.06.2023 r.

W 2023 r. wypłacono łącznie 4.504.475,00 zł, w tym 1.801.795,00 zł w formie pożyczki i 2.702.680,00 zł w formie dotacji.

Tabela nr 37
Realizacja Programu Priorytetowego
„Rewaloryzacja zabytkowych parków województwa łódzkiego” (I edycja) w roku 2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota zawartych umów w latach 2019-2020* [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty kolejnych latach** [zł]
Pożyczka	3.800.000,00 ⁺	2.414.533,00	1.801.795,00	0,00
Dotacja	5.700.000,00	3.621.727,00	2.702.680,00	0,00
RAZEM	9.500.000,00	6.036.260,00	4.504.475,00	0,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

** kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Cel Programu: rewaloryzacja min. 3 obiektów został osiągnięty, rewaloryzacji poddano 4 obiekty.

3.12.2. Program Priorytetowy „Rewaloryzacja zabytkowych parków województwa łódzkiego” (III edycja)

W 2023 r. wpłynął jeden wniosek o dofinansowanie, który nie wpisywał się w zakres Programu. W związku z powyższym Rada Nadzorcza WFOŚiGW w Łodzi podjęła decyzję o zmianie zapisów Programu w zakresie przesunięcia okresu wdrażania oraz budżetu na 2024 rok. Termin realizacji zadań ustalono do 31.10.2025 r., a termin wydatkowania środków do 31.12.2025 r. Wskaźnik realizacji celu Programu: rewaloryzacja min. 4 obiektów.

3.13. Program Priorytetowy „Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi”

Cel Programu: Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi na obszarze województwa łódzkiego, służące dostosowaniu przestrzeni do potrzeb społecznych i edukacyjnych oraz umożliwienie społeczeństwu korzystania z ich walorów.

3.13.1. Program Priorytetowy „Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi” (II edycja)

Z 21 umów zawartych w ramach II edycji Programu, do końca 2021 r. zakończono 4 zadania, w 2022 r. zakończono 10 zadań, w 2023 r. zakończono 5 zadań, a z 2 umów nastąpiła rezygnacja.

W 2023 r. wypłacono łącznie 5.051.768,00 zł, w tym 2.020.740,00 zł w formie pożyczki i 3.031.028,00 zł w formie dotacji. Wskaźnik realizacji celu Programu: Ilość utworzonych terenów zielonych wraz z bazami edukacyjnymi - nie powinien być niższy niż 5. Wskaźnik realizacji celu Programu został osiągnięty, utworzono 20 terenów zielonych wraz z bazami edukacyjnymi.

3.13.2. Program Priorytetowy „Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi” (III edycja)

Okres wdrażania Programu to lata 2023-2024. Termin realizacji zadań przewidziany jest do 30.06.2025 r., a termin wydatkowania środków do 31.07.2025 r. Wskaźnik realizacji celu Programu: ilość utworzonych terenów zielonych wraz z bazami edukacyjnymi nie powinien być niższy niż 5. W 2023 r. zawarto 5 umów. Zakończenie wszystkich umów zaplanowano na 2024 r.

Tabela nr 38
Realizacja Programu Priorytetowego
„Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi”
(III edycja) w roku 2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu 2023-2024 [zł]	Kwota umów zawartych [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty kolejnych lat [zł]
Pożyczka	1.600.000,00	701.400,00	0,00	701.400,00
Dotacja	2.400.000,00	1.052.066,00	0,00	1.052.066,00
RAZEM	4.000.000,00	1.753.466,00	0,00	1.753.466,00

3.14. Program Priorytetowy: „Edukacja ekologiczna mieszkańców województwa łódzkiego – edycja I”

Cel Programu: Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego. Okres wdrażania Programu to rok 2023. Wydatkowanie środków do dnia 31.12.2024 r. Zakończenie zadania: 31.10.2024 r. Program ukierunkowany jest na finansowe wsparcie Projektów podejmowanych w ramach dwóch bloków:

- BLOK I: Promowanie walorów przyrodniczych województwa łódzkiego (np. wydawnictwa, wycieczki, ścieżki edukacyjne, filmy),
- BLOK II: Kampania edukacyjna dotycząca przeciwdziałaniu degradacji środowiska realizowana w ramach jednego z poniższych priorytetów:

- Problematyka ograniczania zanieczyszczeń powietrza oraz ich szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzi,
- Racjonalizacja gospodarki odpadami i zapobieganie ich powstawaniu,
- Zrównoważone korzystanie z zasobów naturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki ochrony wód i gospodarki wodnej,
- Zachowanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę cennych gatunków roślin, zwierząt, w tym: ochrona pszczół i zapobieganie ich wymieraniu.

Wskaźniki osiągnięcia celu Programu – liczba dofinansowanych Projektów z zakresu edukacji ekologicznej: 40 sztuk.

Tabela nr 39
Realizacja Programu Priorytetowego
„Edukacja ekologiczna mieszkańców województwa łódzkiego – edycja I” w roku 2023

Forma dofinansowania	Budżet Programu [zł]	Kwota umów zawartych [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota planowana do wypłaty kolejnych latach* [zł]
Dotacja	3.750.000,00	537.440,00	250.227,92	282.500,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W 2023 r. podjęto decyzje w sprawie przyznania dofinansowania na łączną kwotę 2.048.429,00 zł i zawarto 10 umów na kwotę 537.440,00 zł. W 2024 r. zostały zawarte 34 umowy na podstawie decyzji podjętych w 2023 r.

2. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH - UDOSTĘPNIENIE ŚRODKÓW Z NFOŚiGW

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi realizuje programy priorytetowe w ramach udostępnienia środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Współpraca z NFOŚiGW pozwala na dotarcie do większej liczby odbiorców i zaangażowanie znacznie większych środków na działania proekologiczne, a tym samym na uzyskanie znacznych efektów ekologicznych, które przekładają się na poprawę stanu środowiska w województwie łódzkim.

4.1 . Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”

Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” to ogólnopolski program, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne.

W 2023 r. zawarto 13.850 umów o dofinansowanie na łączną kwotę 674.378.414,70 zł (w tym 471 umów na podstawie decyzji podjętych w 2022 r. na kwotę 9.945.021,00 zł).

Tabela nr 40
Realizacja Programu Priorytetowego
„Czyste Powietrze” w roku 2023

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu ze środków NFOŚiGW	81	2.961.078,00	896.835,33	1.543.881,00
Dotacje z prefinansowaniem	2.724	234.112.165,00	94.296.675,36	134.056.704,61
Dotacja, w tym ze środków:	11.045	437.305.171,70	62.684.998,06	345.502.416,39
– WFOŚiGW w Łodzi	239	4.974.750,00	2.445.793,30	2.002.191,60
– NFOŚiGW	10.806	432.330.421,70	60.239.204,76	343.500.224,79
RAZEM Umowy 2023	13.850	674.378.414,70	157.878.508,75	481.103.002,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych, w tym:			143.336.236,90	121.738.311,46
Pożyczka			104.501,89	509.848,03
Dotacja, w tym ze środków:				
– WFOŚiGW w Łodzi			2.659.935,51	2.490.846,20
– NFOŚiGW			140.571.799,50	118.737.617,23
RAZEM wypłaty w 2023 r., w tym:			301.214.745,65	602.841.313,46
– Ze środków WFOŚiGW w Łodzi			5.210.230,70	5.002.885,83
– Ze środków NFOŚiGW			296.004.514,95	597.838.427,63

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania, rezygnacji z umów

UWAGA. W „Deklaracji środowiskowej EMAS za rok 2022” w tabeli 29 w kolumnie „kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach” wykazano: w pozycji „Dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu ze środków NFOŚiGW” kwotę 2.842.009,00 zł, natomiast powinno być 2.846.509,00 zł; w pozycji „Dotacja” kwotę 226.767.766,19 zł, natomiast powinno być 226.785.766,19 zł; w pozycji „Dotacja, w tym ze środków NFOŚiGW” kwotę 222.789.798,99 zł, a powinno być 222.807.798,99 zł; w pozycji „RAZEM Umowy 2022” kwotę 235.362.438,19 zł, a powinno być 235.384.938,19 zł; w pozycji „Umowy zawarte w latach ubiegłych” kwotę 63.544.530,58 zł, a powinno być 63.521.530,58 zł; w pozycji „Umowy zawarte w latach ubiegłych, w tym dotacja” kwotę 62.861.834,79 zł, natomiast powinno być 62.838.834,79 zł; w pozycji „Umowy zawarte w latach ubiegłych, w tym dotacja, w tym ze środków NFOŚiGW” kwotę 61.083.602,69 zł, a powinno być 61.060.602,69 zł; w pozycji „RAZEM wypłaty w 2022 r.” kwotę 298.906.968,77 zł, natomiast powinno być 298.906.468,77 zł; w pozycji „RAZEM wypłaty w 2022 r., w tym ze środków NFOŚiGW” kwotę 292.468.073,68 zł, natomiast powinno być 292.467.573,68 zł.

Wskaźniki osiągnięcia celu Programu zostały przyjęte przy założeniu następujących danych wyjściowych, uśrednionych dla typowego jednorodzinne domu mieszkalnego: powierzchnia domu 120 m², zapotrzebowanie na energię przed modernizacją dla budynku istniejącego 30.000 kWh/rok, ograniczenie zużycia energii końcowej dla budynku istniejącego 18.600 kWh/rok, zmniejszenie emisji CO₂ dla budynku istniejącego 7.646,90 kg/rok, zmniejszenie emisji CO₂ dla budynku nowobudowanego 901,36 kg/rok.

Tabela nr 41
Program Priorytetowy
„Czyste Powietrze” – osiągnięte efekty rzeczowe i ekologiczne w roku 2023
(zakończone finansowanie)

Efekt ekologiczny/rzeczowy*	Jednostka	Z umów WFOŚiGW w Łodzi	Z umów NFOŚiGW
Liczba budynków o poprawionej efektywności energetycznej	szt.	217	8.730
Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kotłów starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących	szt.	200	8.127
Liczba zamontowanych niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach nowobudowanych	szt.	0	12
Ograniczenie zużycia energii końcowej	MWh/rok	4.036,2	154.805,9757
Ograniczenie emisji SO ₂ *	Mg/rok	19,096	763,0302
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikro metrów (PM 10)	Mg/rok	4,8825	221,853748
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra (PM 2,5)*	Mg/rok	4,3617	136,2152
Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	0,000029097	0,249420439
Ograniczenie emisji CO ₂	Mg/rok	1.659,3773	63.703,73764

Dla wniosków o dofinansowanie złożonych do 02.01.2023 r. efekty ekologiczne uzyskane w Programie szacowane są w oparciu o „Metodykę szacowania efektu ekologicznego” obowiązującą do dnia 02.01.2023 r.

Dla wniosków o dofinansowanie złożonych od 03.01.2023 r. efekty ekologiczne uzyskane w Programie szacowane są w oparciu o „Metodykę szacowania efektu ekologicznego” obowiązującą od dnia 03.01.2023 r.

* Dla wniosków o dofinansowanie złożonych od 03.01.2023 r. efekty ekologiczne nie są ewidencjonowane

4.2. Program Priorytetowy „Poprawa Jakości Powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”

Cel Programu: Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz zmniejszenia zużycia energii w budynkach. W dniu 29 maja 2019 r. pomiędzy WFOŚiGW w Łodzi a NFOŚiGW zawarta została Umowa udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji przedmiotowego Programu.

W ramach Programu Fundusz w latach 2018-2019 zawarł 8 umów o dofinansowanie w formie dotacji w kwocie 10.369.015,00 zł. W latach 2022-2023 przyjęto rezygnację z 2 umów w kwocie 4.624.418,00 zł w wyniku czego rozliczonych zostało 6 umów na kwotę 5.744.597,00 zł. W 2023 r. wypłacono kwotę 116.568,70 zł ze środków udostępnionych z NFOŚiGW.

Tabela nr 42
Realizacja Programu Priorytetowego
„Poprawa Jakości Powietrza Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie”
w latach 2018-2023

Forma dofinansowania	Kwota zawartych umów w latach 2018-2019* [zł]	Kwota wypłacona w latach 2018-2023 [zł]	Kwota planowana do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja NFOŚiGW	4.704.199,80	4.704.199,80	0,00
Dotacja WFOŚiGW	1.040.397,20	1.040.397,20	0,00
RAZEM	5.744.597,00	5.744.597,00	0,00

* kwota wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

4.3. Program Priorytetowy „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”

W ramach Programu dofinansowywane były działania regeneracyjne gleby dla danej działki, prowadzone przez rolników posiadających gospodarstwa rolne o powierzchni do 75 ha, w których pH gleby jest równe 5,5 lub niższe. Okres kwalifikowalności kosztów w ramach Programu trwał od 1 czerwca 2019 r. do 31 października 2023 r. W 2023 r. w ramach Programu zawarto 1.739 umów dotacji.

Tabela nr 43
Realizacja Programu Priorytetowego
„Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” w roku 2023

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków:				
– WFOŚiGW w Łodzi	145	634.125,47	632.432,15	1.693,32
– NFOŚiGW	1.594	6.898.078,62	6.851.610,72	45.457,30
RAZEM Umowy 2023	1.739	7.532.204,09	7.484.042,87	47.150,62
Umowy zawarte w latach ubiegłych, w tym:			34.234,69	0,00
Dotacja ze środków:				
– WFOŚiGW w Łodzi			16.701,72	0,00
– NFOŚiGW			17.532,97	0,00
RAZEM wypłaty w 2023 r., w tym:			7.518.277,56	47.150,62
– Ze środków WFOŚiGW w Łodzi			649.133,87	1.693,32
– Ze środków NFOŚiGW			6.869.143,69	45.457,30

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W ramach zawartych w 2023 r. umów efektem ekologicznym było ponad 11,2 tys. ha zregenerowanych gleb, a efekt rzeczowy w postaci masy zastosowanego czystego składnika w wapnie nawozowym (tj. CaO lub CaO+MgO) wyniósł 34,27 tys. ton.

Tabela nr 44
Program Priorytetowy „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” – efekty rzeczowe i ekologiczne z umów 2023 r.

Wyszczególnienie	Jednostka	Osiągnięte efekty z umów ze środków WFOŚiGW w Łodzi	Osiągnięte efekty z umów ze środków NFOŚiGW
Zregenerowana powierzchnia	ha	901,90	10.301,66
Masa zastosowanego składnika CaO+MgO	Mg	2.783,14	31.486,00

4.4. Program Priorytetowy „Moja Woda”

Cel Programu: Ochrona zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury. Celem strategicznym jest podniesienie poziomu ochrony

przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych m.in. zgodnie z kierunkami działań zapisanymi w „Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Wdrażanie Programu przewidziane jest na lata 2020-2024, przy czym zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów z beneficjentem końcowym) podejmowane będą do 30.06.2024 r. W 2023 r. w ramach Programu zawarto 1.336 umów dotacji.

Tabela nr 45
Realizacja Programu Priorytetowego „Moja Woda” w roku 2023

Forma dofinansowania	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków NFOŚiGW	7.615.504,21	134.990,06	7.469.074,04

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Tabela nr 46
**Program Priorytetowy „Moja Woda” –
planowane i osiągnięte efekty rzeczowe i ekologiczne w roku 2023**

Wyszczególnienie	Jednostka	Planowany efekt z zawartych umów	Osiągnięty efekt w 2023 roku
Liczba instalacji służących zagospodarowaniu wody opadowej	szt.	1.336	29
Ilość zagospodarowanej wody opadowej	m ³ /rok	100.659,00	1.848,00

* Ww. ilość zagospodarowanej wody opadowej szacowana jest jako ilość wody zatrzymanej na terenie posesji beneficjenta końcowego, liczonej jako iloczyn rzutu powierzchni, z której retencjonowana jest woda, średniego współczynnika spływu i średniej wysokości opadów w danym rejonie na podstawie danych IMGW.

4.5. Program Priorytetowy „Agroenergia”. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii”.

Cel Programu: Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym, poprzez dofinansowanie inwestycji służących budowaniu samodzielności energetycznej na obszarach wiejskich, co przyczyni się do zwiększenia lokalnego bezpieczeństwa energetycznego oraz m.in. poprawy jakości powietrza. Dofinansowaniu podlegają przedsięwzięcia polegające na zakupie i montażu instalacji fotowoltaicznych, wiatrowych lub pomp ciepła o mocy większej niż 10 kW oraz nie większej niż 50 kW, którym może towarzyszyć wykonanie magazynów energii dla tych instalacji.

W 2023 r. w ramach Programu zawarto 59 umów dotacji.

Tabela nr 47
Realizacja Programu Priorytetowego „Agroenergia” Część 1) ...” w roku 2023

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków NFOŚiGW	59	868.928,88	568.579,13	292.885,51
Umowy zawarte w latach ubiegłych			472.134,59	103.299,34
RAZEM dotacje z NFOŚiGW			1.040.713,72	396.184,85

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

W 2023 r. z umów zawartych w ramach Programu osiągnięto efekt ekologiczny w postaci redukcji CO₂ w wysokości 1.079,24 Mg/rok.

4.6. Program Priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”.

Cel Programu: Poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. Okres kwalifikowalności kosztów obejmuje okres od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie do 31.12.2025 r. W 2023 r. w ramach Programu zawarto 6 umów dotacji na łączną kwotę 16.698.342,00 zł, a wypłacono środki w wysokości 20.349,09 zł.

Tabela nr 48
Realizacja Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” w latach 2022-2023

Źródło dofinansowania	Kwota zawartych umów w latach 2022-2023 [zł]	Kwota wypłacona w roku 2023 [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja ze środków NFOŚiGW	39.653.342,00	20.349,09	39.632.992,91

Tabela nr 49
Program Priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie” - osiągnięte efekty w roku 2023
na podstawie wniosków o płatność złożonych w 2023 roku

Wyszczególnienie	Jednostka	Osiągnięte efekty w roku 2023
Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła	szt.	14
Zmniejszenie zużycia energii końcowej	GJ/rok	244,93
Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10)	Mg/rok	0,36
Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	0,000319
Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	49,96

4.7. Program Priorytetowy „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych”

W dniu 18.04.2023 r. WFOŚiGW w Łodzi zawarł z NFOŚiGW umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji „Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych”. Umowa jest kontynuacją przyjętego do realizacji na lata 2018-2025 Programu polegającego na wsparciu jednostek służb ratowniczych z terenu województwa łódzkiego w zakupie specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń w postaci m.in. lekkich i średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz specjalistycznego sprzętu pływającego. Stopień realizacji celu programu mierzony jest za pomocą wskaźnika wyrażonego liczbą zakupionego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń. Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla całego kraju wynosi co najmniej 2.130 szt. W 2023 r. Fundusz przyznał dofinansowanie 47 jednostkom ochotniczych straży pożarnych

na zakup samochodów ratowniczo – gaśniczych. Dzięki przyznanemu dofinansowaniu jednostki ochotniczych straży pożarnych z terenu województwa łódzkiego zakupią 18 lekkich, 24 średnich oraz 5 ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych.

Tabela nr 50
Realizacja Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu...” w roku 2023

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków WFOŚiGW	10	1.200.000,00	700.000,00	500.000,00
Dotacja ze środków NFOŚiGW	2	381.000,00	186.000,00	195.000,00
Dotacja ze środków WFOŚiGW i NFOŚiGW, w tym:	35	13.364.325,00	8.664.521,29	4.607.500,00
- WFOŚiGW w Łodzi	17,5	8.242.325,00	5.353.673,14	2.842.500,00
- NFOŚiGW	17,5	5.122.000,00	3.310.848,15	1.765.000,00
RAZEM, w tym:	47	14.945.325,00	9.550.521,29	5.302.500,00
- WFOŚiGW w Łodzi	27,5	9.442.325,00	6.053.673,14	3.342.500,00
- NFOŚiGW	19,5	5.503.000,00	3.496.848,15	1.960.000,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Tabela nr 51
Program Priorytetowy „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1)...” – osiągnięte efekty rzeczowe (liczba zakupionych samochodów) w roku 2023

Wyszczególnienie	Jednostka	Realizacja ze środków WFOŚiGW w Łodzi*	Realizacja ze środków NFOŚiGW*
Samochody pożarnicze	szt.	18,9	10,1

*efekty rzeczowe i ekologiczne przedsięwzięć realizowanych ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW w Łodzi zostały przedstawione zgodnie z umową udostępnienia środków, proporcjonalnie do zaangażowanych środków.

4.8. Program Priorytetowy NFOŚiGW „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”.

W dniu 08.02.2023 r. WFOŚiGW w Łodzi zawarł z NFOŚiGW umowę udostępnienia środków z przeznaczeniem na udzielenie dotacji i wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”.

Umowa jest kontynuacją przyjętego do realizacji na lata 2020-2024 Programu polegającego na wsparciu jednostek służb ratowniczych z terenu województwa łódzkiego w zakupie specjalistycznego drobnego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń. Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 2.880 szt.

Tabela nr 52

**Realizacja Programu Priorytetowego „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych
Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”
w roku 2023**

Forma dofinansowania	Liczba zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach* [zł]
Dotacja ze środków WFOŚiGW	346	8.331.919,86	4.002.405,46	4.329.389,00
Dotacja ze środków NFOŚiGW	41	983.724,00	937.974,00	45.750,00
Dotacja ze środków WFOŚiGW i NFOŚiGW, w tym:	1	25.000,00	25.000,00	0,00
– WFOŚiGW w Łodzi		8.724,00	8.724,00	0,00
– NFOŚiGW		16.276,00	16.276,00	0,00
RAZEM, w tym:		9.340.643,86	4.965.379,46	4.375.139,00
– WFOŚiGW w Łodzi	388	8.340.643,86	4.011.129,46	4.329.389,00
– NFOŚiGW		1.000.000,00	954.250,00	45.750,00

* kwota po uwzględnieniu korekt, zmniejszeniu dofinansowania

Zrealizowane zadania polegały na wsparciu jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu województwa łódzkiego, które dokonały zakupu 2.727 sztuk sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń.

3. KONKURSY Z DZIEDZINY EDUKACJA EKOLOGICZNA (DOTACJE)

Wnioski o dofinansowanie z dziedziny Edukacja Ekologiczna w roku 2023 były rozpatrywane w ramach programu priorytetowego w trybie konkursowym oraz w trybie ciągłym.

TRYB KONKURSOWY

W 2023 roku ogłoszony został jeden konkurs z dziedziny Edukacja Ekologiczna: „**Nasze Ekologiczne Pracownie**” – V edycja konkursu. Konkurs skierowany był do: przedszkoli, szkół (również tych które wchodzi w skład zespołów), specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz uczelni wyższych z terenu województwa łódzkiego (zwanymi placówkami) z zastrzeżeniem, że przedszkola mogą aplikować wyłącznie na Projekty objęte zakresem bloku I. Celem Konkursu pn. „Nasze Ekologiczne Pracownie”, było dokonanie wyboru i dofinansowanie najlepszych i najciekawszych projektów, w ramach dwóch bloków tematycznych polegających na:

- zagospodarowaniu wybranego miejsca na terenie należącym do placówki w celu utworzenia punktu dydaktycznego na potrzeby prowadzenia zajęć terenowych z edukacji ekologicznej i przyrodniczej (blok I),
- polepszeniu warunków nauczania poprzez utworzenie kreatywnych i pomysłowych nowych pracowni edukacyjnych w szkołach. Pracownia winna zostać wyremontowana, wyposażona w pomoce dydaktyczne, meble, a także sprzęt audiowizualny celem uatrakcyjnienia planowanych do realizacji zajęć (blok II).

W 2023 r. zawarto 115 umów na łączną kwotę 6.696.853,00 zł.

4. NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

NAGRODY

W 2023 roku ogłoszono X edycję konkursu „Ekologiczny magister” i „Ekologiczny doktor” o nagrodę WFOŚiGW w Łodzi, którego celem było wyłonienie najlepszych, pod względem naukowym i praktycznym, prac magisterskich i rozpraw doktorskich z zakresu ochrony środowiska oraz nagrodzenie ich autorów. Ogólna pula nagród w Konkursie wyniosła 78 000 zł:

- w kategorii Ekologiczny magister - przyznano 6 nagród w wysokości dla każdego laureata po 7 000 zł, pula nagród w tej kategorii wyniosła 42 000 zł;
- w kategorii Ekologiczny doktor – przyznano 3 nagrody w wysokości dla każdego laureata po 12 000 zł, pula nagród w tej kategorii wyniosła 36 000 zł.

Fot. 6. Plakat X edycji konkursu "Ekologiczny magister i doktor"

Patronat Zarządu

Zarząd WFOŚiGW w Łodzi obejmuje Patronatem Honorowym przedsięwzięcia o tematyce ściśle związanej z działalnością Funduszu. Jest to wyróżnienie honorowe, podkreślające szczególny charakter projektu o zasięgu wojewódzkim, powiatowym, gminnym i lokalnym. Objęcie Patronatem Honorowym służy promocji zagadnień ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju. W 2023 r. WFOŚiGW w Łodzi objął patronatem honorowym 3 wydarzenia:

- Polski Kongres Klimatyczny zorganizowany przez AGENCJĘ CITY w dniach 16-17 marca 2023 r.,
- X Olimpiadę Wiedzy i Turystyce zorganizowaną w dniach 12-13 kwietnia 2023 roku przez Uniwersytet Łódzki, Wydział Nauk Geograficznych, Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji,
- Konkurs Zostań Mistrzem Wiedzy OZE zorganizowany przez Wydział Oświaty i Funduszu Unijnych Starostwa Powiatowego w Opocznie w dniu 10 listopada 2023 r.

Fot. 7. Konkurs Zostań Mistrzem Wiedzy OZE, Starostwo Powiatowe w Opocznie – listopad 2023 r.

Efekty działalności środowiskowej

Efekty działalności środowiskowej w WFOŚiGW w Łodzi odnoszą się do aspektów bezpośrednich i pośrednich, a ich ocena dokonywana jest raz do roku w trakcie przeglądu zarządzania.

Efekty działalności w odniesieniu do aspektów pośrednich, związanych z poprawą stanu środowiska w województwie łódzkim oraz poszerzania wiedzy, kształtowania postaw proekologicznych i indywidualnej odpowiedzialności za środowisko prezentowane są w „Sprawozdaniu z działalności WFOŚiGW w Łodzi” dostępnym na stronie internetowej Funduszu www.wfosigw.lodz.pl i publikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego).

W związku z tym, że bezpośrednie aspekty środowiskowe w takich obszarach, jak: energia, materiał, woda, odpady, użytkowanie gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej oraz emisje w działalności Funduszu nie są aspektami znaczącymi, nie zastosowano do nich wskaźników wymaganych w Rozp. Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniającej załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS). Natomiast w stosunku do pośrednich aspektów środowiskowych zastosowano inne wskaźniki dostosowane do specyfiki działalności związanej z finansowym wspieraniem przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Efekty działalności środowiskowej związane z aspektami bezpośrednimi

Fundusz monitoruje i ocenia efekty swojej bezpośredniej działalności w celu zminimalizowania negatywnego wpływu na środowisko, przy uwzględnieniu obowiązujących wymagań prawnych. W związku z tym rejestruje podstawowe parametry mające wpływ na stan środowiska, określa zestaw wskaźników, które są podstawą do oceny w danym roku. Ustala cele i zadania środowiskowe oraz programy zarządzania środowiskowego.

W odniesieniu do ilości zużywanej energii występuje systematyczna zniżka od roku 2016. Optimum osiągnięto w latach 2021 i 2022. W porównaniu z rokiem 2016 zużycie energii elektrycznej w roku 2023 było mniejsze o ponad 104.000 kWh. W roku 2023 r. zaobserwowano jednak pewien wzrost zużycia energii elektrycznej w stosunku do roku poprzedniego, jednak ilość pracowników zatrudnionych w Funduszu systematycznie wzrasta co rok, wzrasta również ilość sprzętu biurowego na wyposażeniu kolejnych stanowisk pracy (komputery, monitory, urządzenia wielofunkcyjne, niszczarki, itp.). W stosunku do roku ubiegłego wskaźnik zużycia energii elektrycznej na jednego pracownika wzrósł nieznacznie, o niecałe 100 kWh w skali roku.

Produkcja energii fotowoltaicznej oscyluje w ostatnich latach w zakresie 16–19 MWh/rok w zależności od nasłonecznienia. Wzrost lub ubytek energii pozyskiwanej ze słońca oraz z ciepła/chłodu ziemi jest uzależniony od parametrów pogodowych w danym roku i niezależnym od sterowania. Tym niemniej produkcja energii fotowoltaicznej, pomimo podobnego nasłonecznienia, była mniejsza niż w roku poprzednim z uwagi na powtarzające się awarie kilku inwerterów.

W roku 2023 obserwowane było zużycie mniejszej ilości wody w stosunku do roku 2022, co spowodowane było rozpoczęciem nowej inwestycji na nieruchomości WFOŚiGW w Łodzi – budową nowego budynku biurowego, a co za tym idzie mniejszą potrzebą nawadniania zieleni wokół budynku wodą z wodociągu miejskiego z uwagi na zajęcie części terenów zielonych pod plac budowy.

Zwiększone zużycie papieru w roku 2023 spowodowane było kontynuacją realizacji cieszącego się bardzo dużym zainteresowaniem Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Ponadto w odpowiedzi na zapotrzebowanie mieszkańców województwa łódzkiego stale poszerza się oferta WFOŚiGW w Łodzi, co wiąże się z wytwarzaniem większej ilości dokumentacji, niezbędnej do prawidłowej obsługi programów i beneficjentów.

Tabela nr 53

Wskaźniki stosowane do nadzorowania bezpośredniego wpływu na środowisko

Wymagania EMAS Główne wskaźniki	Nazwa (definicja wskaźnika) w systemie	Rok	Wielkość zużycia ogółem (Liczba A)	Liczba pracowników w (stan na 31 XII) (Liczba B)	Wielkość zużycia na 1 pracownika (R = A/B)	Jednostka
Efektywność energetyczna	Zużycie energii elektrycznej (do celów grzewczych i pozostałych) (zużycie na 1 pracownika)	2019	325 400 kWh	110	2 958,2	kWh/prac.
		2020	325 188 kWh	120	2 709,9	
		2021	272 131 kWh	114	2 387,1	
		2022	278 324 kWh	133	2 092,7	
		2023	304 355 kWh	139	2 189,6	
Woda	Zużycie wody (zużycie ogółem na 1 pracownika)	2019	1613 m ³	110	14,664	m ³ /prac.
		2020	1 090 m ³	120	9,083	
		2021	1 139 m ³	114	9,991	
		2022	2 579 m ³	133	19,39	
		2023	1 982 m ³	139	14,26	
Efektywne wykorzystanie materiałów	Zużycie papieru (ilość zużytego papieru na 1 pracownika)	2019	1 181 ryz	110	10,736	ryz/prac.
		2020	1 447 ryz	120	12,058	
		2021	1 636 ryz	114	14,350	
		2022	1 915 ryz	133	14,40	
		2023	2459 ryz	139	17,69	
Odpady		2019	133 120 dm ³	110	1 210,18	dm ³ /prac.

	Wytwarzane odpady komunalne (odpady ogółem na 1 pracownika)	2020	141 800 dm ³	120	1 181,67		
		2021	132 560 dm ³	114	1 162,81		
		2022	135 960 dm ³	133	1 022,26		
		2023	150 820 dm³	139	1 085,04		
Odpady niebezpieczne	Wytwarzane odpady niebezpieczne (odpady niebezpieczne na 1 pracownika)	2019	3,700 Mg	110	0,034	Mg/prac.	
		2020	3,765 Mg	120	0,031		
		2021	3,700 Mg	114	0,033		
		2022	3,840 Mg	133	0,029		
		2023	0,660 Mg	139	0,005		
Różnorodność biologiczna	Użytkowanie ziemi w terenie zabudowanym (powierzchnia użytkowana przez Fundusz przypadająca na 1 pracownika)	2019	8 468 m ²	110	76,98	m ² /prac.	
		2020	8 468 m ²	120	70,57		
		2021	8 468 m ²	114	74,28		
		2022	8 468 m ²	133	63,67		
		2023	8 468 m²	139	60,92		
Emisja	Emisja ze spalania paliwa w samochodach służbowych (emisja na 1 pracownika) emisja do powietrza znikoma, dopuszczona prawem środowiskowym jako niezorganizowana	2019	3,21 Mg	110	0,029	Mg/prac.	
		2020	2,98 Mg	120	0,025		
		2021	3,76 Mg	114	0,033		
		2022	4,36 Mg	133	0,033		
		2023	3,90 Mg	139	0,028		
Energia odnawialna	Energia odnawialna wytworzona w Funduszu (wytworzona energia na 1 pracownika) w tym:						
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna		19 868 kWh		180,618	kWh/prac.	
	Dolne źródło ciepła	Ciepło	257,0 GJ	2019	110	2,336	GJ/prac.
		Chłód	542,9 GJ			4,935	GJ/prac.
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło	25,9 GJ			0,235	GJ/prac.
		Chłód	21,1 GJ			0,192	GJ/prac.
	Instalacja solarna		2 428,0 kWh		22,073	kWh/prac.	
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna		16 444, kWh		137,033	kWh/prac.	
	Dolne źródło ciepła	Ciepło	236,0 GJ	2020	120	1,967	GJ/prac.
		Chłód	399,9 GJ			3,333	GJ/prac.
	Gruntowy powietrzny wymiennik ciepła	Ciepło	21,8 GJ			0,182	GJ/prac.
		Chłód	17,1 GJ			0,143	GJ/prac.
	Instalacja solarna		13 637,0 kWh		113,642	kWh/prac.	
	Mikroinstalacja fotowoltaiczna		18 493 kWh	2021	114	162,219	kWh/prac.

Tabela nr 54
Struktura wpływów WFOŚiGW w Łodzi w latach 2019–2023 [tys. zł]

Wpływy	2019	2020	2021	2022	2023
Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	61 690	48 237	63 955	66 636	60 744
Nadwyżki dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	48 086	74 106	68 167	71 804	80 003
Spląty rat pożyczek	118 625	100 880	98 584	100 149	109 959
Odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek	11 085	9 066	8 808	7 284	7 389
Środki otrzymane z Unii Europejskiej	0	0	0	0	0
Inne (wpływy z NFOŚiGW)	29 609	75 502	123 412	187 843	345 009
Ogółem	269 095	307 791	362 926	433 716	603 104

Wpływy ogółem w 2023 r. wzrosły o ponad 39 % w odniesieniu do roku 2022, co spowodowane było wzrostem wpływów w poz. inne tj. nastąpił wzrost o ponadto 83% kwoty przekazywanej przez NFOŚiGW na obsługę ogólnopolskich programów priorytetowych. Ponadto nastąpił również wzrost wpływów w pozycjach: nadwyżki dochodów gmin i powiatów o ponad 11 %, spląty rat pożyczek o ponad 9 %, odsetki tytułu z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek o ponad 1 % w odniesieniu do roku 2022. Jedyną pozycją w 2023 r., w której odnotowano spadek w porównaniu do roku 2022 były wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych o ponad 8 %.

WYDATKI

Wydatki w 2023 r. wyniosły 593,3 mln zł, z czego:

- wydatki zwrotne (pożyczki) – 24,1%,
- wydatki bezzwrotne – 19,7%,
- wydatki na zadania dofinansowywane z udostępnienia środków z NFOŚiGW – 52,2%,
- koszty działalności organów i biura Funduszu – 4,0%.

W 2023 r. na dofinansowanie w formie pożyczek wypłacono kwotę 143,0 mln zł. W wydatkach bezzwrotnych w 2023 r. najwyższą kwotę stanowiły dotacje wypłacone na podstawie zawartych umów cywilno-prawnych na realizację przedsięwzięć proekologicznych – 106,0 mln, dla państwowych jednostek budżetowych przekazano środki w łącznej wysokości 10,2 mln zł, a na dofinansowanie zadań w formie dopłat do oprocentowania kredytów wypłacono 101 tys. zł.

W ramach pozycji „inne wydatki dotacyjne” w 2023 r. przekazano środki w wysokości 564 tys. zł na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej. Z udostępnionych środków z NFOŚiGW wydatkowano kwotę 309,7 mln zł na realizację programów ogólnopolskich. Najniższą kwotowo pozycję wydatków stanowiły koszty działalności i organów biura, na które przeznaczono 23,9 mln zł. Zostały one przeznaczone na wynagrodzenia, wydatki majątkowe własne, koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne.

Tabela nr 55
Struktura wydatków WFOŚiGW w Łodzi w latach 2019–2023

Lp.	Wydatki	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Wydatki bezzwrotne:	79 370	55 275	83 853	75 343	116 796
1.1.	Dotacje	70 543	52 778	77 521	63 913	105 950
1.2.	Przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym	2 917	2 054	5 892	11 063	10 181
1.3.	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	1 384	378	385	232	101
1.4.	Spłaty rat kapitału kredytów bankowych	4 466	0	0	0	0
1.5.	Inne wydatki dotacyjne oraz nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	60	65	55	135	564
2.	Wydatki zwrotne – Pożyczki	102 193	67 020	84 622	91 773	142 955
3.	Koszty działalności organów i biura Funduszu	14 587	15 795	16 203	19 015	23 883
4.	Wydatki z udostępnienie środków z NFOŚiGW	3 726	47 805	85 507	125 304	309 718
	Razem	199 876	185 895	270 185	311 435	593 352

Kierunki finansowania zadań proekologicznych

W 2023 roku WFOŚiGW w Łodzi udzielał wsparcia finansowego na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym częściowo dokonywał umorzeń pożyczek. Zgodnie z „Zasadami...” beneficjenci mogli wskazywać przeznaczenie umorzonej kwoty na realizację innego zadania proekologicznego lub występować z wnioskiem o umorzenie bez konieczności takiego wskazania.

Wydatki WFOŚiGW w Łodzi w 2023 r.

- Wydatki bezzwrotne (dotacje, pjb, dopłaty do oprocentowania)
- Wydatki zwrotne – Pożyczki
- Koszty działalności organów i biura Funduszu
- Wydatki z udostępnienie środków z NFOŚiGW

Tabela nr 56

Wypłacone środki na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (w tym programy priorytetowe i konkursy) oraz umorzone pożyczki w 2023 r. [tys. zł]

Wyszczególnienie	Pożyczki	Dotacje	Przekazanie środków pjb	Dopłaty do oprocentowania kredytów	Umorzenia	Ogółem
Udzielona pomoc według dziedzin	142 955	105 950	10 181	101	17 917	275 487
Ochrona powietrza	104 631	51 718	1 901	81	6 427	164 758
Ochrona zasobów wodnych	27 184	13 832	0	20	2 146	43 182
Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	3 539	7 592	0	0	7 342	18 473
Ochrona przyrody i krajobrazu	3 822	7 023	340	0	0	11 185
Edukacja ekologiczna	0	8 226	244	0	0	8 470
Badania naukowe i ekspertyzy, monitoring środowiska	0	1 557	14	0	0	1 571
Pozostałe zadania	3 779	16 002	7 682	0	385	27 848
Umorzenia bez przeznaczenia środków na zadanie proekologiczne					1 617	1 617
Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska						564
OGÓŁEM						277 668

W 2023 r. najwyższe wsparcie na kwotę 164,8 mln zł tj. stanowiące 59,8 % ogółu środków przeznaczonych działalność ustawową udzielono na realizację zadań z dziedziny **Ochrony Powietrza**. Wsparcie otrzymały przedsięwzięcia wpisujące się do następujących grupy zadań:

- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- termomodernizacja obiektów, w tym wymiana źródła ciepła,
- modernizacja i rozbudowa sieci ciepłej,
- pozostałe zadania z ochrony powietrza.

Celem realizacji zadań z tej dziedziny było ograniczenie poziomu emisji związków siarki, azotu, tlenku węgla i pyłu oraz zwiększenie efektywności energetycznej.

Na inwestycje z dziedziny **Ochrona Zasobów Wodnych**, Fundusz rozdysponował w 2023 r. kwotę 43,2 mln zł tj. 15,7 % ogółu środków, które przekazano na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu:

- budowy, rozbudowy, modernizacji oczyszczalni ścieków,
- budowy, rozbudowy sieci kanalizacyjnej,
- budowy sieci kanalizacji deszczowej,
- budowy, rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody, ujęć wody.

Natomiast na wsparcie zadań z dziedziny **Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi** przeznaczono kwotę 18,5 mln zł, co stanowiło 6,7 % ogółu środków przeznaczonych działalność ustawową. Kwoty pożyczek, dotacji oraz umorzeń skierowano na realizację zadań obejmujących:

- usuwanie azbestu,
- selektywną zbiórkę odpadów,
- zakupu samochodu do odbioru odpadów,
- gospodarkę osadową,
- rekultywację składowiska odpadów.

W 2023 r. Fundusz, poza programem priorytetowym kierowanym dla osób fizycznych na usuwanie wyrobów zawierających azbest, zawarł 121 umów dotacji na łączną kwotę 7.335.330,00 zł z jednostkami samorządu terytorialnego oraz tódkimi spółdzielniami mieszkaniowymi: „Karolew”, „Klonowa” oraz "Radogoszcz-Wschód". Środki zostały przeznaczone na unieszkodliwienie pochodzących z pokryć dachowych oraz kanałów zsypanych odpadów zawierających azbest, poprzez ich umieszczenie na składowisku odpadów niebezpiecznych. Dzięki realizacji wszystkich zadań polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest unieszkodliwieniu zostanie poddany azbest w szacowanej łącznej ilości ok. 16.755 Mg.

Na zadania z dziedziny **Ochrony Przyrody i Krajobrazu** skierowano kwotę 11,2 mln zł. tj. 4,1% ogółu środków, które zostały przeznaczone na:

- prace leczniczo-pielęgnacyjne drzew i pomników przyrody,
- zwiększenie terenów zieleni,
- czynną ochronę gatunkową,
- zagospodarowanie wód deszczowych,
- poprawę warunków bytowych zwierząt.

W ramach dziedziny **Badania Naukowe i Ekspertyzy/Monitoring Środowiska** Fundusz wypłacił kwotę w wysokości ponad 1,6 mln zł (0,6% ogółu środków) na zadania zakwalifikowane m.in. do następujących grup: oprogramowanie wraz z licencją, prowadzenie monitoringu przyrodniczego.

Na zadania w ramach dziedziny **Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska** Fundusz w 2023 r. rozdysonował kwotę 27,8 mln zł, co stanowiło 10,1 % ogółu środków, na przedsięwzięcia zakwalifikowane do następujących grup: nadzwyczajne zagrożenia środowiska (usuwanie skutków działań żywiołów i poważnych awarii) oraz inne zadania ochrony środowiska.

W 2023 r. na działania w ramach dziedziny **Edukacja Ekologiczna** Fundusz przeznaczył kwotę 8,5 mln zł, co stanowiło 3,1 % ogółu środków. Wsparcie zostało przekazane na zadania realizowane we ramach konkursów jak i też w ramach trybu ciągłego.

W Strategii działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2021–2024 określone zostały cele środowiskowe horyzontalne i merytoryczne planowane do osiągnięcia w okresie obowiązywania Strategii.

CELE ŚRODOWISKOWE

CELE HORYZONTALNE:

I. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA POPRZEZ WSPARCIE REALIZACJI ZOBOWIĄZAŃ ŚRODOWISKOWYCH

ii. PEŁNA ABSORPCJA BEZZWROTNYCH ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z UE I INNYCH ŚRODKÓW ZAGRANICZNYCH

III. KSZTAŁTOWANIE KOMPETENCJI EKologiczNYCH

IV. WSPIERANIE WDRAŻANIA INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII ŚRODOWISKOWYCH

CELE MERYTORYCZNE:

I. TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA GOSPODARKI

II. POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

III. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

IV. PRZEJŚCIE NA GOSPODARKĘ O OBIEGU ZAMKNIĘTYM, W TYM GOSPODAROWANIE ODPADAMI

V. DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY PRZYRODY

VI. POPRAWA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ

Celami horyzontalnymi Funduszu realizowanymi w każdym z merytorycznych celów środowiskowych będą:

- poprawa stanu środowiska poprzez wsparcie realizacji zobowiązań środowiskowych, w szczególności wynikających z prawa Unii Europejskiej;
- pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną;
- kształtowanie i wzmacnianie świadomości ekologicznej społeczeństwa, dzięki zwiększaniu poziomu kompetencji ekologicznych (tj. wiedzy o środowisku, praktycznych umiejętności oraz proekologicznej motywacji do zmiany postaw i codziennych zachowań);
- wdrażanie innowacji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii, gospodarki o obiegu zamkniętym (w tym ocen cyklu życia – ang. LCA), niskoemisyjności gospodarki oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, rozwoju nowych technik i technologii służących między innymi racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, zapobiegania powstawaniu lub ograniczenie emisji do środowiska.

W Strategii wprowadzono również wskaźniki ekologiczne służące do monitorowania osiągnięcia celów i zadań długoterminowych. Poniżej zaprezentowano wskaźniki ekologiczne i rzeczowe wraz z zaplanowanymi wartościami do osiągnięcia na koniec okresu obowiązywania Strategii na podstawie zawartych umów w latach 2021–2024.

Wskaźniki ekologiczne i rzeczowe:

- **Ograniczenie lub uniknięcie emisji do powietrza:**
  - dwutlenku węgla – planowana wartość na koniec 2024 r. – 70.000 Mg/rok,
  - tlenków siarki – planowana wartość na koniec 2024 r. – 600 Mg/rok,
  - tlenków azotu – planowana wartość na koniec 2024 r. – 120 Mg/rok,
  - pyłów – planowana wartość na koniec 2024 r. – 200 Mg/rok,
- **Zainstalowana moc OZE** – planowana wartość na koniec 2024 r. - 18.000 kW;
- **Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest** – planowana wartość na koniec 2024 r. – 40.000 Mg;
- **Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków** – planowana wartość na koniec 2024 r. – 20 szt.;
- **Długość kanalizacji sanitarnej** – planowana wartość na koniec 2024 r. – 400 km;
- **Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków** – planowana wartość na koniec 2024 r. – 350 szt.;
- **Liczba wykonanych podłączeń kanalizacyjnych** – planowana wartość na koniec 2024 r. – 8.000 szt.;
- **Liczba nowo nasadzonych drzew** – planowana wartość na koniec 2024 r. – 3.200 szt.;
- **Liczba drzew poddanych pracom pielęgnacyjnym i zabezpieczającym** – planowana wartość na koniec 2024 r. – 12.000 szt.;
- **Liczba jednostek ratowniczo-gaśniczych (OSP, PSP, inne jednostki ratownicze) wyposażone w sprzęt i/lub samochody ratowniczo-gaśnicze** – planowana wartość na koniec 2024 r. – 400 szt.;
- **Liczba dofinansowanych projektów z zakresu edukacji ekologicznej** – planowana wartość na koniec 2024 r. – 900 szt.

PLANOWANE EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z ZAWARTYCH W LATACH 2020–2023 UMÓW POŻYCZEK, DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW PAŃSTWOWYM JEDNOSTKOM BUDŻETOWYM

Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe wynikające z umów o dofinansowanie zawartych z Funduszem w latach 2020–2023 zostały zaprezentowane w poniższych tabelach. Analiza przedstawionych danych liczbowych pozwala ocenić stopień realizacji zaplanowanych efektów w poszczególnych latach. Z uwagi na to, iż realizowane zadania przy współfinansowaniu Funduszu w większości są zadaniami inwestycyjnymi i w dużej mierze wieloletnimi to efekty ekologiczne i rzeczowe uzyskiwane są w okresie kilku lat od daty zawarcia umowy. Ma to miejsce w zakresie zadań realizowanych z dziedziny Ochrona Powietrza i Ochrony Zasobów Wodnych, gdzie planuje się osiągnięcie efektów ekologicznych latach 2023–2028. Zmiany wielkości osiągniętych efektów w odniesieniu do planowanych wynikają m.in. z faktu, iż część umów o dofinansowanie zawierana jest przez Fundusz jeszcze przed wyłonieniem wykonawcy zadania. Ma to znaczący wpływ na koszty i zakres rzeczowy zadania, co w konsekwencji przekłada się na osiągnięte efekty ekologiczne i rzeczowe. Często na etapie realizacji dokonywane są zmiany w zakresie rzeczowym zadania spowodowane rezygnacją Beneficjentów końcowych z części zadań lub innymi nieprzewidzianymi okolicznościami. Weryfikacja wykonanych zakresów rzeczowych i osiągniętych efektów ekologicznych następuje po zakończeniu zadania i przeprowadzeniu przez Fundusz kontroli.

W obecnej edycji Deklaracji za rok 2023 uzupełniono tabele o efekty ekologiczne i rzeczowe osiągnięte dla umów zawartych w latach 2020–2023 oraz przedstawiono ich realizację w 2023 r.

Tabela nr 57

Efekty ekologiczne wynikające z umów zawartych w latach 2020–2023 r. Ochrona Powietrza

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2022	Efekt osiągnięty w 2023 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2023
Redukcja emisji CO	Mg/rok	2020	129,73	94,80	20,27	115,07
		2021	152,07	36,88	24,80	61,68
		2022	122,58	2,57	16,60	19,17
		2023	110,40	-	0,20	0,20
Redukcja emisji CO ₂	Mg/rok	2020	14.519,52	12.459,99	3.562,47	16.022,46
		2021	27.557,11	5.202,89	6.411,96	11.614,85
		2022	27.165,10	389,02	4.110,44	4.499,46
		2023	29.298,70	-	765,20	765,20
Redukcja emisji NO _x	Mg/rok	2020	20,70	13,71	5,14	18,85
		2021	33,97	5,40	8,10	13,50
		2022	20,90	0,31	3,48	3,79
		2023	25,65	-	0,66	0,66
Redukcja emisji pyłu	Mg/rok	2020	30,09	27,31	3,85	31,16
		2021	35,95	7,51	5,69	13,20
		2022	23,24	0,72	3,16	3,88
		2023	16,62	-	0,15	0,15
Redukcja emisji SO ₂	Mg/rok	2020	66,02	52,84	5,38	58,22
		2021	89,62	15,60	23,15	38,75
		2022	50,95	1,89	6,82	8,71
		2023	41,08	-	1,24	1,24

Tabela nr 58
Efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2020–2023 r.
Ochrona Zasobów Wodnych

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2022	Efekt osiągnięty w 2023 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2023
Oczyszczalnia ścieków						
Liczba (budowa/ rozbudowa/ modernizacja)	szt.	2020	4	3	1	4
		2021	4	3	0	3
		2022	5	1	4	5
		2023	7	-	0	0
Przepustowość	m ³ /dobę	2020	656,00	435,00	221,00	656,00
		2021	348,00	30,00	0,00	30,00
		2022	2.028,00	168,73	1.860,00	2.028,73
		2023	4.073	-	0,00	0,00
Przydomowe oczyszczalnie ścieków						
Liczba	szt.	2020	370	370	0	370
		2021	55	51	0	51
		2022	120	40	15	55
		2023	0	-	0	0
Przepustowość	m ³ /dobę	2020	300,29	303,71	0,00	303,71
		2021	42,50	37,70	0,00	37,70
		2022	129,00	87,37	9,36	96,74
		2023	0,00	-	0,00	0,00
Sieć kanalizacyjna sanitarna						
Długość	mb	2020	76.021,34	76.399,17	0,00	76.399,17
		2021	105.428,07	69.344,22	37.725,43	107.059,65
		2022	44.154,00	16.986,74	22.683,54	39.670,28
		2023	81.054,00	-	13.059,00	13.059,00
Ilość odejść bocznych	szt.	2020	1.732	1.745	0	1.745
		2021	1.820	1.326	611	1.937
		2022	1.263	554	496	1.050
		2023	1.962	-	272	272
Ilość ścieków	m ³ /rok	2020	199.047,00	38.733,80	30.251,20	68.985,00
		2021	230.079,92	0,00	12.344,00	12.344,00
		2022	181.958,90	0,00	57.378,00	57.378,00
		2023	279.327,00	-	0,00	0,00
Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonemu oczyszczania ścieków	RLM	2020	11.398	3.188	1.700	4.888
		2021	8.826	371	1.601	1.972
		2022	25.890	136	2.575	2.711
		2023	92.359	-	0	0
Sieć kanalizacyjna deszczowa						
Długość	mb	2020	4.010,38	4.104,83	0,00	4.104,83
		2021	279,96	0,00	0,00	279,96
		2022	0,00	0,00	0,00	0,00
		2023	1.670,00	-	641,00	641,00

Ilość ścieków	m ³ /rok	2020	170.141,10	170.141,10	0,00	170.141,10
		2021	2.147,66	0,00	0,00	0,00
		2022	0,00	0,00	0,00	0,00
		2023	10.794,00	-	5.676,00	5.676,00
Sieć wodociągowa i SUW						
Budowa/ przebudowa SUW	szt.	2020	2	2	0	2
		2021	4	3	0	3
		2022	4	2	1	3
		2023	3	-	1	1
Długość wodociągu	mb	2020	39.973,19	39.232,52	0,00	39.232,52
		2021	4.060,66	4.069,67	0,00	4.069,67
		2022	12.584,80	5.606,70	6.947,90	12.554,60
		2023	0,00	-	0,00	0,00
Liczba przyłączy wodociągowych	szt.	2020	116	7	4	11
		2021	29	3	14	17
		2022	145	5	116	121
		2023	0	-	0	0
Ilość wody dostarczanej	m ³ /rok	2020	22.144,55	3.175,50	558,45	3.733,95
		2021	3.175,50	0,00	1.423,50	1.423,50
		2022	30.835,20	547,50	0,00	547,50
		2023	0,00	-	0,00	0,00

Tabela nr 59

Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2020–2023 r.
Ochrona Ziemi

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2022	Efekt osiągnięty w 2023 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2023
Unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg	2020	6.598,34	7.237,36	0,00	7.237,36
		2021	18.447,50	18.489,13	0,00	18.489,13
		2022	11.496,36	10.342,58	1.197,62	11.540,20
		2023	16.355,00	-	12.360,00	12.360,00
Budowa/modernizacja instalacji przetwarzania odpadów	szt.	2020	0	0	0	0
		2021	1	1	0	1
		2022	0	0	0	0
		2023	0	-	0	0

Tabela nr 60
Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2020–2023 r.
Ochrona Przyrody i Krajobrazu

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2022	Efekt osiągnięty w 2023 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2023
Prace leczniczo pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni: drzewa i krzewy, pomniki przyrody	szt.	2020	5.333	5.333	0,0	5.333
		2021	1.949	1.357	78	1.435
		2022	306	186	13	299
		2023	5.092	-	2.972	2.972
Nowe nasadzenia: drzewa, krzewy, rośliny	szt.	2020	72.867	62.519	10.528	73.047
		2021	65.327	32.268	32.716	64.984
		2022	21.766	21.167	597	21.764
		2023	6.244	-	2.607	2.607
Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemu	ha	2020	0,25	0,25	0,00	0,25
		2021	46,19	11,27	34,92	46,19
		2022	154,04	0,00	0,00	0,00
		2023	17,68	-	0,00	0,00
Powierzchnia terenów zieleni/parków, na których przeprowadzono prace pielęgnacyjne/nowe nasadzenia	ha	2020	170,70	162,37	0,72	163,09
		2021	427,48	363,00	15,17	378,17
		2022	12,25	0,00	9,79	9,79
		2023	36,41	-	0,04	0,04

Tabela nr 61
„Przykładowe efekty rzeczowe wynikające z umów zawartych w 2020–2023 r.
Badania Naukowe i Ekspertyzy, Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska”

Wyszczególnienie	Jednostki	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2022	Efekt osiągnięty w 2023 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2023
Samochód pożarniczy	szt.	2020	38	38	0	38
		2021	26	26	0	26
		2022	48	48	0	48
		2023	57	-	49	49
Samochód specjalny	szt.	2020	0	0	0	0
		2021	7	7	0	7
		2022	12	12	0	12
		2023	2	-	2	2
Pozostały sprzęt specjalistyczny (aparaty powietrzne, sygnalizatory bezruchu, drabiny przenośne,	szt.	2020	3.517	3.508	0	3.508

pilarki do betonu, systemy wczesnego ostrzegania, rozpieracze ramieniowe, nożyce, rozdrabniarki, zestaw do telewizyjnego monitoringu sieci kanalizacyjnej, zestaw do czyszczenia kanalizacji, namioty dekontaminacyjne, skokochrony, poduszki wysokociśnieniowe, kamery rewizyjne)		2021	2.335	2.383	0	2.383
		2022	3.515	2.925	535	3.460
		2023	6.008	-	4.439	4.439
Monitoring środowiska oraz wspomaganie zadań realizowanych przez WIOŚ	liczba zadań	2020	1	1	0	1
		2021	0	0	0	0
		2022	3	3	0	3
		2023	3	-	3	3
Programy wojewódzkie oraz programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	liczba zadań	2020	2	2	0	2
		2021	0	0	0	0
		2022	4	4	0	4
		2023	0	-	0	0

Tabela nr 62

Przykładowe efekty rzeczowe wynikające z umów zawartych w 2020–2023 r. Edukacja Ekologiczna

Wyszczególnienie	Jednostki	Rok zawarcia umowy	Planowany efekt	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2022	Efekt osiągnięty w 2023 roku	Suma efektów osiągniętych za lata 2020–2023
Szacunkowa liczba osób bezpośrednio objętych edukacją ekologiczną	osoby	2020	155.296	164.601	0	164.601
		2021	77.941	75.256	25.711	100.967
		2022	150.345	55.894	122.477	176.371
		2023	64.686	-	33.165	33.165
Konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia	szt.	2020	1.906	1.970	0	0
		2021	502	480	23	503
		2022	452	386	66	452
		2023	71	-	4	4
Liczba konkursów w ramach programów ekologicznych	szt.	2020	570	54	0	554
		2021	42	63	0	63
		2022	76	74	8	82
		2023	39	-	40	40
Liczba wycieczek	szt.	2020	621	626	0	626
		2021	58	59	0	59
		2022	91	59	32	91
		2023	50	-	6	6
Nasadzenia, zakup roślin	szt.	2020	10.770	10.219	0	10.219
		2021	15.605	16.201	0	16.201
		2022	18.023	251	16.20115.867	16.118
		2023	12.256	-	3.867	3.867
Ogródki dydaktyczne	szt.	2020	26	26	0	26
		2021	29	29	0	29
		2022	37	0	37	37

		2023	35	-	2	2
Ekopracownie	szt.	2020	60	60	0	60
		2021	64	64	0	64
		2022	71	0	71	71
		2023	80	-	14	14
Zakup pomocy dydaktycznych	szt.	2020	15.954	16.097	0	16.097
		2021	14.653	9.791	5.010	14.801
		2022	8.906	1.755	7.116	8.871
		2023	8.381	-	2.238	2.238
Nakład publikacji/wydawnictwa	szt.	2020	74.800	76.300	0	76.300
		2021	32.000	32.000	0	32.000
		2022	215.500	6.000	209.800	215.800
		2023	1.800	-	0	0

*Realizacja efektów ekologicznych i rzeczowych wynikających z umów podpisanych w latach 2020–2023 jest kontrolowana i weryfikowana oraz będzie podlegała prezentacji w kolejnych edycjach deklaracji środowiskowej.

➤ Działalność promocyjna

Działalność promocyjna WFOŚiGW w Łodzi w 2023 roku prowadzona była zgodnie z założeniami przyjętymi w „Strategii działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2021-2024” i polegała na:

- publikowaniu informacji na stronie internetowej www.wfosigw.lodz.pl,
- prowadzeniu i aktualizacji profilu na portalu Facebook - liczba osób obserwujących stronę w grudniu 2023 r. wyniosła 4.720 osób – zaobserwowano wzrost liczby obserwatorów o 1.144 w porównaniu do 2022 r.,
- publikowaniu materiałów filmowych na kanale YouTube (<https://www.youtube.com/@wfosigwwodzi1794>),
- udziale przedstawicieli WFOŚiGW w Łodzi w 20 imprezach plenerowych zorganizowanych na terenie województwa łódzkiego - stoiska informacyjno-promocyjne Funduszu obecne były m.in. podczas pikników organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa łódzkiego Piknikowo i Sportowo z Województwem łódzkim i w konkursie kulinarnym Bitwa Regionów stanowiącym cykl kilkunastu imprez zorganizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- współpracy w zakresie płatnych ogłoszeń z gazetami: tygodnik „Kulisy Powiatu” z Wielunia (wraz z publikacją w mediach społecznościowych), Dziennik Łódzki, Express Ilustrowany, Gazeta Radomszczańska, Głos Skierniewic i Okolicy, Głos Rawy Mazowieckiej i Okolicy, Kulisy Powiatu (wieluńskiego), Tygodnik Opoczyński, Przegląd Bełchatowski, Wieści Gazety Regionalnej (Rawa Mazowiecka),
- organizacji 30-dniowej kampanii w TVP 3 Łódź, na którą składało się 70 emisji materiału promującego działalność i ofertę WFOŚiGW w Łodzi (29 kwietnia – 28 maja 2023 r.),
- organizacji w dniach 23-26 maja 2023 r. uroczystego podpisywania umów w ramach programu „Mały Strażak” w powiecie tomaszowskim, łowickim, sieradzkim, pajęczańskim i piotrkowskim,
- zorganizowaniu w dniu 5 czerwca 2023 r. w siedzibie Funduszu Dnia Otwartego – wydarzenie zorganizowane zostało we współpracy z Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, w związku z obchodami Światowego Dnia Ochrony Środowiska. Podczas tego wydarzenia udzielano konsultacji i porad na temat możliwości pozyskania wsparcia finansowego na działania proekologiczne, zapewniono atrakcje (pokój ekozagadek,

wyścigi robotów solarnych, quiz wiedzy o czystym powietrzu, zajęcia plastyczne z wykorzystaniem materiałów z recyklingu) dla najmłodszych. Zorganizowana została także wystawa zbiorów książek o edukacji ekologicznej dla dzieci,

- współpracy z Polskim Radiem - Regionalną Rozgłośnią w Łodzi „Radio Łódź” S.A. przy realizacji i emisji cyklu audycji radiowych o tematyce ekologicznej pod nazwą „JestemEko”, promujących działalność WFOŚiGW w Łodzi. Audycje emitowane były w okresie od 4 czerwca do 18 grudnia 2023 r. - łącznie 420 audycji radiowych o tematyce dotyczącej działalności i oferty Funduszu poprzez m.in. wywiady eksperckie, promocję Programu „Czyste Powietrze” i innych programów priorytetowych, promocję bieżącej działalności Funduszu. Ponadto podczas tych audycji promowano i informowano o konkursach i naborach wniosków ogłaszanych przez Fundusz. Dodatkowo, w ramach współpracy na stronie internetowej Radio Łódź utworzony został stały dział pod nazwą „JestemEko”, w którym zamieszczane były linki do audycji,
- zaprojektowaniu i wyprodukowaniu ekologicznych materiałów promocyjnych (czerwiec 2023 r.), m.in. kolorowanki o tematyce ekologicznej, ekologiczne gadżety z logo Funduszu, roll-upy, namiot na potrzeby udziału w wydarzeniach plenerowych,
- zleceniu emisji w TVP S.A. Oddział w Łodzi, 30-sekundowego spotu (17 września - 18 października 2023 r.) przedstawiającego inwestycje Funduszu na przestrzeni 30 lat działalności. łącznie odbyło się 60 emisji tj. średnio 3 emisje dziennie w pasmach prime time,
- współpracy z Wytwórnią Filmów Oświatowych Sp. z o.o. w Łodzi w zakresie realizacji i produkcji filmów promocyjnych podsumowujących 30-letnią działalność Funduszu,
- organizacji konkursu EKO-DOM zorganizowanego z okazji jubileuszu 30-lecia działalności Funduszu, skierowanego do beneficjentów Programu „Czyste Powietrze”. W ramach konkursu do rozdysponowania było co miesiąc do 30 nagród po 3.000,00 zł każda. Uroczyste wręczenie nagród laureatom kolejnych, miesięcznych edycji konkursu odbywało się raz w miesiącu w połączeniu z briefingiem prasowym,
- organizacji w dniu 14 grudnia 2023 r. w Dobroniu spotkania z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego, na którym podsumowano 30 lat działalności Funduszu, przedstawiono najważniejsze inwestycje zrealizowane z udziałem finansowym WFOŚiGW w Łodzi oraz zaprezentowano ofertę Funduszu na rok 2024,
- opracowaniu i dystrybucji broszury informacyjnej dotyczącej Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” (maj i wrzesień 2023 r.),
- opracowaniu i publikacji spotów radiowych w Polskim Radio - Regionalna Rozgłośnia w Łodzi "Radio Łódź" oraz w mediach społecznościowych Radia – grudzień 2023 r.,
- organizacji wywiadów z Prezesem Zarządu WFOŚiGW w Łodzi, m. in. w TVP 3 Rozmowa Dnia (maj i sierpień 2023 r.) oraz w Radio Łódź.
- organizację bezpłatnych szkoleń on-line związanych z możliwością skorzystania z dofinansowania dla osób fizycznych,
- zorganizowanie X edycji Dni Otwartych Funduszy Europejskich na terenie siedziby WFOŚiGW w Łodzi (12 maja 2023).

➤ Edukacja ekologiczna prowadzona przez Fundusz

W 2023 roku WFOŚiGW w Łodzi zorganizował cykl 20 warsztatów dla dzieci, wkomponowanych w scenariusze Pikników Rodzinnych realizowanych na terenie województwa łódzkiego. Warsztaty miały charakter zabawy związanej tematycznie z ochroną środowiska i gospodarką wodną. Dodatkowo dla uczestników warsztatów zorganizowano

konkursy z nagrodami w postaci artykułów promocyjnych. W przypadku pięciu spotkań plenerowych program warsztatów wzbogaciła firma eventowa. Z okazji Światowego Dnia Ochrony Środowiska 5 czerwca 2023 roku na terenie siedziby Funduszu odbył się *Dzień Otwarty Funduszu*. W tym dniu udzielano informacji wnioskodawcom oraz zorganizowano warsztaty ekologiczne. Do udziału w spotkaniu zaprosiliśmy również Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, która przygotowała zajęcia plastyczne dla najmłodszych wraz z wystawą publikacji z zakresu ochrony środowiska oraz Jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą Straży Pożarnej Nr 6 w Łodzi. Strażacy przeprowadzili zajęcia z pierwszej pomocy oraz pokazywali wóz strażacki i sprzęt strażaka.

Fot. 8. Wojewódzki Dzień Dziecka w Parku Miejskim w Ozorkowie – czerwiec 2023 r.

Fot. 9. Światowy Dzień Ochrony Środowiska organizowany w siedzibie Funduszu – czerwiec 2023 r.

Fot. 10. Festiwal Ogrodniczym pn. „Województwo Łódzkie Ogrodem Polski” w Nieborowie – czerwiec 2023 r.

Uczestnictwo pracowników w systemie EMAS i współdziałanie ze społecznością lokalną

Ważnym elementem efektywnego funkcjonowania systemu EMAS jest zaangażowanie wszystkich pracowników oraz wsparcie i motywacja do podejmowania kolejnych działań w zakresie ochrony środowiska, którego udziela najwyższe kierownictwo Funduszu.

Pracownicy Biura uczestniczą w identyfikacji i ocenie aspektów środowiskowych, w identyfikacji ryzyk i szans, w przygotowywaniu kolejnych edycji Deklaracji środowiskowej. W celu utrzymania w Funduszu Zintegrowanego Systemu Zarządzania Prezes Zarządu powołał Zespół, którego zadaniem jest m.in. opracowanie corocznej Deklaracji Środowiskowej zgodnie z wymogami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1221/2009 z dnia 25.11.2009 r. (EMAS) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 2017/1505 z dnia 28.08.2017 r. zmieniającego Załączniki I, II i III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1221/2009 z dnia 25.11.2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarządzenia i audytu we Wspólnocie (EMAS). Członkowie Zespołu dokonują między innymi aktualizacji dotyczących istotnych stron zainteresowanych oraz ich wymagań i oczekiwań wobec Funduszu. W 2023 roku WFOŚiGW w Łodzi prowadził działania promocyjne m.in. na stronie internetowej, na profilu w portalu społecznościowym Facebook, w radio i TV, gazetach regionalnych i lokalnych, czy poprzez banery informacyjne wyświetlane na portalach zewnętrznych.

Z okazji 30-lecia działalności Funduszu w roku 2023 zorganizowano konkurs EKO-DOM. W związku z tym w każdym miesiącu organizowano uroczyste rozdanie nagród laureatom konkursu wraz z briefingiem prasowym w siedzibie Funduszu.

Fot. 11. Uroczyste rozdanie nagród dla laureatów IV edycji konkursu EKO-DOM (kwiecień 2024)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi współuczestniczy jako partner w projekcie pn. "Ogólnopolski System Wsparcia Doradczego dla Sektora Publicznego, Mieszkaniowego oraz Przedsiębiorstw w Zakresie Efektywności Energetycznej oraz OZE" realizowanym przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jako partnera wiodącego we współpracy z partnerami na terenie całego kraju.

W ramach tego projektu, Doradcy Energetyczni WFOŚiGW w Łodzi udzielili ogółem w 2023 r. 1.800 porad i konsultacji - bezpośrednich lub mailowych. Dotyczyły one m.in. Programów Priorytetowych: „Czyste Powietrze”, „Moje ciepło”, „Ciepłe Mieszkanie”, „Mój Prąd”, a także finansowania inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i przedsiębiorców ze środków WFOŚiGW w Łodzi, w tym także z udziałem środków z Unii Europejskiej. Ponadto, w ramach Projektu, przeprowadzono badania instalacji fotowoltaicznej z użyciem kamery termowizyjnej w Nadleśnictwie Poddębice, a Doradcy Energetyczni obsługiwali jedną z infolinii uruchomionych w Funduszu poświęconą Programowi Czyste Powietrze.

Konsultacje doradcze objęły 90 inwestycji (realizowanych m.in. przez jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorców, a także osoby fizyczne). Doradcy zaopiniowali pozytywnie 7 aktualizacji Planów Gospodarki Niskoemisyjnej (Działoszyn Koluszkki, Białaczów, Stryków, gm. wiejska Tomaszów Mazowiecki, Aleksandrów Łódzki, Godzianów).

Ponadto Doradcy Energetyczni brali udział w roku 2023 w licznych inicjatywach szkoleniowych - ogółem zorganizowali lub uczestniczyli jako prelegenci w 65 szkoleniach i działaniach edukacyjnych. Szkoleń on-line odbyło się 53, a ich odbiorcami było 1.887 osób. Szkolenia dotyczyły głównie Programu „Czyste Powietrze” (41 szkoleń) i były dedykowane zarówno osobom fizycznym, energetykom gminnym, jak również pracownikom gmin, które zawarły z Funduszem porozumienia dotyczące zasad promocji Programu oraz wsparcia i obsługi wnioskodawców. Pozostałe szkolenia dotyczyły innych ogólnopolskich programów priorytetowych i oferty finansowej Funduszu dla samorządów oraz przedsiębiorców. Zorganizowano także dwudniowe szkolenie uzupełniające dla energetyków gminnych pn. „Audyty energetyczne – jako podstawa oceny efektywności energetycznej i ekonomicznej przedsięwzięć”.

W ramach cyklicznych spotkań z doradcami energetycznymi realizowanych na podstawie Projektu Doradztwa Energetycznego, Doradcy Energetyczni WFOŚiGW w Łodzi przygotowali i prowadzili wraz z zaproszonymi gośćmi z Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego ogólnopolskie webinarium pn. „Geotermia jako jedna z alternatyw – geotermia płytka i magazynowanie energii cieplnej”. Podczas tego wydarzenia omówione zostały zagadnienia związane z geotermią płytką – m.in. dotyczące otworowych wymienników ciepła i nowoczesnych systemów magazynowania energii cieplnej z przypowierzchniowej strefy podłoża gruntowo-skalnego.

W celu podniesienia efektywności prowadzonych przez Doradców zajęć, zakupiono zestawy pomocy dydaktycznych do prezentacji zasad działania różnych źródeł energii odnawialnej. Posłużyły one do pokazów podczas wydarzeń plenerowych oraz do prowadzenia zajęć w szkołach. Zajęcia skierowane do dzieci i młodzieży w szkołach rozpoczęto w grudniu 2023 r. i przeprowadzone zostały w szkołach ponadpodstawowych: w Zespole Szkół nr 2 w Pabianicach (2 lekcje) i w XVIII Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi. Ponadto w ramach działań edukacyjnych kontynuowano prowadzenie zajęć dla studentów Uniwersytetu Łódzkiego na kierunkach Inwestycje i Nieruchomości (II rok), Ekomiasto (III rok) oraz Gospodarka Przestrzenna (III rok i uzupełniające studia magisterskie). Zajęcia odbyły się w siedzibie Funduszu, w marcu i w grudniu 2023 r. Studentom zaprezentowano działalność Funduszu, jego ofertę finansową, ale także możliwość wsparcia finansowego ze środków Unii Europejskiej inwestycji w efektywność energetyczną i OZE. Nasi goście mogli również poznać zasady działania kamery termowizyjnej.

W listopadzie i w grudniu 2023 r. Doradcy Energetyczni opracowali niezbędne materiały oraz zlecili przygotowanie i emisję na antenie Radia Łódź cykl 5 audycji radiowych, podczas których zaprezentowana została tematyka dotycząca termomodernizacji budynków, instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła kotłów na biomasę, a także samego Projektu Doradztwa Energetycznego.

Kolejnym działaniem realizowanym w ramach Projektu w roku 2023 było przeprowadzenie dwóch konkursów skierowanych do dzieci i młodzieży – uczniów szkół podstawowych lub ponadpodstawowych. Były to konkursy:

- **„Mamy w planie oszczędzanie”**, w którym zadanie konkursowe polegało na wykonaniu maksymalnie 2-minutowego filmu na jeden z wybranych tematów: „Energia w moim domu – sposoby oszczędzania i efektywność wykorzystania” lub „Tak działa OZE”.
- **„Zoom na energię” (2 edycje)** – w ramach konkursu uczestnicy mieli stworzyć fotoreportaż składający się z minimum 3 i z maksymalnie z 5 zdjęć prezentujących inwestycje dotyczące poprawy efektywności energetycznej lub odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej lub budynkach usługowych, które były współfinansowane ze środków WFOŚiGW w Łodzi lub objęte wsparciem doradczym w ramach Projektu Doradztwa Energetycznego.

14 grudnia 2023 r. w Dobroniu zorganizowano spotkanie z Przedstawicielami JST, podczas którego podsumowano 30 lat działalności Funduszu, przedstawiono najważniejsze inwestycje zrealizowane z udziałem finansowym WFOŚiGW w Łodzi oraz zaprezentowano ofertę współpracy na rok 2024.

W roku 2023 po raz kolejny obchodzono *Dni Otwarte Funduszy Europejskich* oraz *Międzynarodowy Dzień Czystego Powietrza dla Błękitnego Nieba*. Podczas tych wydarzeń Doradcy Energetyczni zaprezentowali cele Projektu oraz dotychczas zrealizowane działania. Uczestnicy mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji oraz zapoznać się z wydanymi materiałami informacyjno-promocyjnymi. W ramach wydarzeń zostały również zorganizowane konkursy na profilu Facebook Funduszu. Doradcy Energetyczni brali także udział w 21 innych wydarzeniach oraz imprezach plenerowych m.in. w:

- Skierniewickich Dniach Energii,
- Piknikach z Produktem Polskim – „Bitwa Regionów”,
- Targach Energii Odnawialnej,
- XXXIX Dni Pszczelarza w Łowiczu,
- dożynkach, festynach, festiwalach,
- innych piknikach rodzinnych (wojewódzkich, gminnych i powiatowych).

Podczas tych wydarzeń Doradcy Energetyczni obsługiwali m.in. punkty konsultacyjne dla przedsiębiorców i mieszkańców województwa łódzkiego. Koszty kwalifikowane w ramach ww. projektu są w 100% refundowane ze środków Unii Europejskiej w ramach POIiŚ 2014-2020.

W 2023 roku WFOŚiGW w Łodzi dotarł do beneficjentów i mieszkańców województwa z ofertą Funduszu organizując stoiska informacyjno-promocyjne podczas 20 imprez plenerowych zorganizowanych na terenie województwa łódzkiego, w tym w szczególności w piknikach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego *Piknikowo i Sportowo z Województwem Łódzkim* i konkursie kulinarnym *Bitwa Regionów* stanowiącym cykl kilkunastu imprez zorganizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w Warszawie oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Doradcy Energetyczni zaangażowali się także w Dzień Otwarty Funduszu zorganizowany 5 czerwca 2023 r. z okazji *Światowego Dnia Ochrony Środowiska*. Doradcy odpowiadali na pytania beneficjentów Funduszu oraz młodzieży, która w tym dniu odwiedziła Fundusz, oprowadzali odwiedzających po siedzibie Funduszu oraz zorganizowali warsztaty ekologiczne przy współpracy z firmą specjalizującą się w podobnych wydarzeniach.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi od wielu lat prowadzi własną stronę internetową pod adresem: www.wfosigw.lodz.pl, na której umieszczone są wszystkie najważniejsze informacje dotyczące jego działalności. Strona jest na bieżąco aktualizowana i stanowi najbardziej popularne źródło pozyskiwania informacji. Na stronie znajdują się informacje dotyczące m.in. struktury organizacyjnej Funduszu ze wskazaniem danych kontaktowych do pracowników, Strategia działania na lata 2021–2024, Plan Działalności, sprawozdania z działalności, zasady udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi, harmonogramy naborów wniosków, programy priorytetowe, zapisy i informacje o szkoleniach on-line i formularze wniosków o udzielenie dofinansowania.

Na stronie internetowej Funduszu znajdują się także informacje związane z funkcjonującym w WFOŚiGW w Łodzi Zintegrowanym Systemem Zarządzania, w zakładce „EMAS” zamieszczona jest aktualna edycja Deklaracji Środowiskowej oraz adres email, za pośrednictwem którego istnieje możliwość zadawania pytań, udzielania odpowiedzi i prowadzenie dialogu ze społecznością lokalną w zakresie oddziaływania na środowisko przez WFOŚiGW w Łodzi.

Szybkim i sprawdzonym sposobem przekazywania przez Fundusz informacji jest prowadzony od 2012 roku profil na portalu społecznościowym Facebook. Ukazują się na nim posty dotyczące bieżącej działalności WFOŚiGW w Łodzi, informacje o programach priorytetowych, ogłaszanych konkursach oraz ważne informacje dotyczące stanu środowiska, w tym jego zagrożeń i ochrony. Liczba osób obserwujących stronę w grudniu 2023 roku wyniosła 4720 osób, więcej o 1144 obserwatorów w porównaniu do 2022 roku.

W sprawie pytań i uwag dotyczących tego dokumentu oraz oddziaływania środowiskowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi prosimy o kontakt:

- Aleksandra Majchrzak-Pilarczyk - Przedstawiciel Zarządu ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania, amajchrzak@wfosigw.lodz.pl,
- Ryszard Przybył – Główny Specjalista w Zespole ds. Kadr i Systemu Zarządzania, rprzybyl@wfosigw.lodz.pl,
- Ewelina Koc – Specjalista w Zespole ds. Kadr i Systemu Zarządzania, ekoc@wfosigw.lodz.pl.